Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (štvrtá komora)

z 9. decembra 2015*

„Štátna pomoc — Banský priemysel — Pomoc poskytnutá gréckymi orgánmi v prospech banského podniku Ellinikos Chrysos — Zmluva o prevode vlastníctva k banskému podniku za nižšiu ako trhovú cenu a oslobodenie tohto plnenia od daní — Rozhodnutie, ktorým sa opatrenia pomoci vyhlasujú za protiprávne a nariaďuje sa vymáhanie zodpovedajúcich súm — Pojem ‚výhoda' — Kritérium súkromného investora"

Vo veciach T-233/11 a T-262/11,

Helénska republika, v zastúpení: P. Mylonopoulos, V. Asimakopoulos, G. Kanellopoulos a A. Iosifidou, splnomocnení zástupcovia,

žalobkyňa vo veci T-233/11,

Ellinikos Chrysos AE Metalleion kai Viomichanias Chrysou, so sídlom v Kifissii (Grécko), v zastúpení: pôvodne K. Adamantopoulos, E. Petritsi, E. Trova a P. Skouris, neskôr K. Adamantopoulos, E. Trova, P. Skouris a E. Roussou, advokáti,

žalobkyňa vo veci T-262/11,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: É. Gippini Fournier a D. Triantafyllou, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

ktorej predmetom je návrh na zrušenie rozhodnutia Komisie 2011/452/EÚ z 23. februára 2011 o štátnej pomoci, C 48/08 (ex NN 61/08), ktorú Grécko poskytlo spoločnosti Ellinikos Xrysos SA (Ú. v. EÚ L 193, s. 27),

VŠEOBECNÝ SÚD (štvrtá komora),

v zložení: predseda komory M. Prek, sudcovia I. Labucka a V. Kreuschitz (spravodajca),

tajomník: S. Spyropoulos, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 28. januára 2015,

vyhlásil tento

* Jazyky konania: gréčtina a angličtina.

Rozsudok

Okolnosti predchádzajúce sporu

1. *Skutkový rámec*

1 Banské podniky Kassandra (Grécko) sa nachádzajú v oblasti Chalkidiki (Grécko), ktorá je súčasťou regiónu Centrálna Makedónia (Grécko) na severe peloponézskeho polostrova, a zahŕňajú banskú lokalitu Olympias (Grécko), t. j. baňu s ťažbou olova, zinku a zlata, banskú lokalitu Stratoni (Grécko), t. j. bane s ťažbou olova a zinku, a banskú lokalitu Skouries (Grécko), t. j. ložisko medi a zlata.

2 V dôsledku toho, že Symvoulio tis Epikrateias (grécka štátna rada) 6. decembra 2002 (rozsudok č. 3615/2002) zrušila povolenia na existujúci projekt rozšírenia banskej lokality Stratoni z dôvodu procesných nedostatkov a najmä z dôvodu neexistencie spojeného ministerského rozhodnutia piatich príslušných ministrov (ministri rozvoja, životného prostredia, poľnohospodárstva, kultúry a zdravotníctva), táto banská lokalita ukončila svoju činnosť. Na účely vykonania tohto rozsudku ministerstvo rozvoja vydalo dve rozhodnutia: prvé zakazovalo všetku banskú ťažbu v Stratoni a druhé nariaďovalo prijatie dodatočných bezpečnostných opatrení.

3 Dňa 18. februára 2003 ministerstvo rozvoja udelilo nové banské povolenie na ťažbu v banskej lokalite Stratoni a zrušilo predchádzajúce akty zo 7. a 29. januára 2003. Počas celého roka 2003 však zostala ťažba v baniach Kassandra pozastavená.

4 Bane Kassandra boli od roku 1927 vo vlastníctve gréckej spoločnosti až do ich predaja vo verejnom obstarávaní spoločnosti TVX Hellas AE, kontrolovanej kanadskou spoločnosťou TVX Gold Inc., ktorá sa v júni 2002 zlúčila s kanadským zoskupením, ktorého materskou spoločnosťou je Kinross Gold Corp. (ďalej len „skupina Kinross“).

5 V dôsledku už uskutočnených investícií, ako aj výdavkov vynaložených na obnovu životného prostredia, ktoré vyžadovali správne a súdne rozhodnutia uvedené v bodoch 2 a 3 vyššie, utrpela TVX Hellas značné straty. Následne sa skupina Kinross rozhodla od januára 2003 prerušiť činnosť svojej dcérskej spoločnosti v baniach Kassandra a opustiť grécky trh.

6 S cieľom definitívne ukončiť svoju činnosť v Grécku začala skupina Kinross rokovania s Gréckom, ktoré boli 12. decembra 2003 ukončené mimosúdnou dohodou, schválenou článkom 51 gréckeho zákona č. 3220/2004 (ďalej len „mimosúdna dohoda“).

7 Na základe mimosúdnej dohody sa Helénska republika stala vlastníkom aktív spoločnosti TVX Hellas, ktoré sú opísané v časti II uvedenej dohody, a zaplatila tejto spoločnosti finančné odškodnenie vo výške jedenásť miliónov eur.

8 V ten istý deň Helénska republika podpísala kúpnu zmluvu na predaj uvedených aktív spoločnosti Ellinikos Chrysos AE Metalleion kai Viomichanias Chrysou (ďalej len „Ellinikos Chrysos“), ktorá bola zriadená s cieľom prevziať uvedené aktíva a ktorej hlavným investorom bola European Goldfields Ltd., kanadská spoločnosť špecializovaná na nákup, prieskum a rozvoj banských lokalít na Balkáne. Táto zmluva bola schválená článkom 52 gréckeho zákona č. 3220/2004 (ďalej len „sporná zmluva“).

2. *Relevantné zmluvné ustanovenia*

9 Článok 51 gréckeho zákona č. 3220/2004 schvaľuje mimosúdnu dohodu a spresňuje, že účastníci uvedenej dohody ju prijali s cieľom vyhnúť sa roky trvajúcim veľmi nákladným arbitrážnym a súdnym konaniam a sporom s neistým výsledkom. Táto dohoda predstavuje obojstranné úplné uspokojenie požiadaviek tak gréckeho štátu, ako aj spoločností TVX Hellas a TVX Gold, ktoré sa týkajú všetkých vzájomných nárokov alebo pohľadávok.

10 Mimosúdnou dohodou grécky štát nadobúda všetky aktíva TVX Hellas a zaväzuje sa jednak zaplatiť tejto spoločnosti sumu jedenásť miliónov eur z titulu primeraného finančného odškodnenia, a jednak odstrániť dôsledky akejkoľvek správnej alebo trestnej zodpovednosti alebo akýkoľvek záväzok za prípadné porušenia právnych predpisov o ochrane životného prostredia vo všeobecnosti, ktoré sa považujú za premlčané, tak vzhľadom na uvedenú spoločnosť, ako aj členov jej správnych rád. Okrem toho sa podľa uvedenej dohody prenos daných aktív uskutoční uverejnením zákona, ktorým sa schvaľuje táto dohoda, v *Úradnom vestníku Európskej únie*, pričom podľa relevantných ustanovení nie je potrebný ich prepis ani iná registrácia.

11 Článok 52 gréckeho zákona č. 3220/2004 schvaľuje spornú zmluvu, ktorou grécky štát previedol na spoločnosť Ellinikos Chrysos všetky aktíva, ktoré naň boli prevedené spoločnosťou TVX Hellas na základe mimosúdnej dohody.

12 Podľa článku 1 spornej zmluvy grécky štát spoločnosti Ellinikos Chrysos predá a prevedie na ňu všetky aktíva spoločnosti TVX Hellas „v nezmenenej podobe“, ktoré nadobudol na základe mimosúdnej dohody. Uvedený článok následne vymenúva všetky súčasti majetku a konkrétne stanovuje, že „grécky štát na nadobúdateľa takisto prevedie všetky existujúce správne a iné povolenia a oprávnenia, ktoré neboli zrušené alebo pozastavené súdnym rozhodnutím, ktoré sú uvedené v prílohe IV tejto zmluvy, a tieto povolenia a oprávnenia sú platné v mene nadobúdateľa a na jeho účet“.

13 Článok 1.3 spornej zmluvy spresňuje, že Ellinikos Chrysos „v žiadnom prípade nezodpovedá za poškodenie životného prostredia a škody vzniknuté tretím osobám pred uverejnením zákona schvaľujúceho túto zmluvu alebo ktorých príčiny vznikli pred týmto uverejnením“.

14 Podľa článku 2 spornej zmluvy „cena všetkých aktív, ktoré vlastnila spoločnosť TVX Hellas a ktoré sa na základe tejto zmluvy predávajú, je jedenásť miliónov eur“ a „táto suma musí byť zaplatená – v lehote piatich pracovných dní odo dňa uverejnenia ratifikačného zákona v úradnom vestníku – priamo spoločnosti TVX Hellas na účely uspokojenia pohľadávky, ktorú má táto spoločnosť voči gréckemu štátu na základe mimosúdnej dohody“.

15 Okrem záväzkov vzniknutých na základe článku 1.3 spornej zmluvy článok 3 uvedenej zmluvy s názvom „Záväzky nadobúdateľa a gréckeho štátu“ opisuje vzájomné záväzky zmluvných strán. Podľa článku 3.1 tejto zmluvy sa nadobúdateľ zaväzuje najmä:

„a) uskutočniť všetky činnosti a postupy na ochranu životného prostredia a zachovanie… až do uplynutia lehoty – uvedenej v článku 3.3 – na udelenie potrebných povolení a oprávnení;

b) prijať, v každej bani alebo časti bane, pre ktorú neboli povolenia na prevádzku alebo príslušné oprávnenia zrušené alebo pozastavené súdnym rozhodnutím, všetky prípravné opatrenia potrebné na to, aby sa v primeranej lehote neprekračujúcej tri mesiace mohla spustiť ťažba. V rámci tohto opätovného uvedenia baní Kassandra do prevádzky nadobúdateľ zamestná potrebný personál vrátane bývalých zamestnancov baní Kasandra…“.

16 Okrem toho podľa článku 3.2 spornej zmluvy sa nadobúdateľ zaväzuje „najneskôr v lehote 24 mesiacov od uverejnenia zákona schvaľujúceho túto zmluvu zostaviť úplný investičný plán týkajúci sa vývoja baní Kassandra, ako aj výstavby a fungovania hutníckeho závodu na spracovanie zlata, spolu so všetkými štúdiami stanovenými rozhodujúcimi predpismi, ktoré sú potrebné na získanie všetkých príslušných povolení a oprávnení“.

17 Podľa článku 3.3 spornej zmluvy sa grécky štát zaväzuje „preskúmať investičný plán, predložený podľa ustanovení predchádzajúceho odseku v lehote dvoch mesiacov a vydať všetky potrebné povolenia a oprávnenia v maximálnej lehote desiatich mesiacov“.

18 Článok 3.4 spornej zmluvy uvádza, že „investičný plán schválený príslušnými úradmi sa považuje za prílohu tejto zmluvy, je jej súčasťou a zaväzuje zmluvné strany v súlade s ustanoveniami zmluvy“.

19 Podľa článku 3.5 spornej zmluvy sa nadobúdateľ zaväzuje „uskutočniť schválený investičný plán spustením výroby najneskôr v lehotách, ktoré stanovia správne úrady alebo ktoré sú upravené v oprávneniach, ktoré získa“.

20 Článok 4 spornej zmluvy s názvom „Dôsledky neplnenia zmluvných záväzkov zmluvnými stranami“ stanovuje, že neplnenie jednou zo zmluvných strán záväzkov dohodnutých v zmluve je dôvodom na vypovedanie uvedenej zmluvy. V prípade vypovedania je nadobúdateľ povinný vrátiť všetky aktíva gréckemu štátu, ktorý je povinný vrátiť priamo nadobúdateľovi zaplatenú kúpnu cenu vo výške jedenásť miliónov eur spolu s primeraným odškodnením. Jednostranná zmena ustanovení tejto zmluvy a režimu povolení a oprávnení týkajúcich sa investičného plánu zo strany gréckeho štátu prijatím právnych alebo správnych predpisov, ako aj prijatím správnych opatrení akejkoľvek povahy je dôvodom na vypovedanie dotknutej zmluvy.

21 Podľa článku 5 spornej zmluvy „žiadny finančný záväzok spojený s fungovaním baní Kassandra nezaťažuje nadobúdateľa v prípade, že vznikol pred uverejnením zákona schvaľujúceho túto zmluvu“ a „prevod všetkých aktív, ktoré patrili TVX Hellas a boli nadobudnuté gréckym štátom na nadobúdateľa je oslobodený od dane z prevodu“.

22 Článok 53 gréckeho zákona č. 3220/2004 schvaľuje ďalšiu zmluvu uzavretú 22. decembra 2003 medzi spoločnosťami TVX Hellas, TVX Gold, Ellinikos Chrysos a gréckym štátom, ktorá sa týka podmienok platby kúpnej ceny, ktoré sú stanovené v článku 2 spornej zmluvy. Článok 4 spornej zmluvy stanovuje, že ak sa schválenie zákonom neuskutoční do 31. januára 2004, grécky štát sa zaväzuje vrátiť spoločnosti Ellinikos Chrysos zálohu, ktorú musí Ellinikos Chrysos zaplatiť spoločnosti TVX Hellas podľa článku 1 danej zmluvy.

23 Podľa článku 56 gréckeho zákona č. 3220/2004 sporná zmluva nadobúda účinnosť v deň nasledujúci po uverejnení uvedeného zákona v *Úradnom vestníku Helénskej republiky*. Tento zákon bol v ňom uverejnený 28. januára 2004. Dňa 30. januára 2004 Ellinikos Chrysos zaplatila jedenásť miliónov eur a bola zbavená všetkých platobných záväzkov.

3. *Správne konanie*

24 Dňa 9. júla 2007 Komisia Európskych spoločenstiev prijala sťažnosť, podľa ktorej Helénska republika prostredníctvom spornej zmluvy poskytla dve opatrenia pomoci v prospech spoločnosti Ellinikos Chrysos. Grécke orgány podali svoje vyjadrenia k tejto sťažnosti listom z 5. novembra 2007. Komisia následne listami zo 7. apríla a 25. júna 2008 poslala žiadosti o doplňujúce informácie, na ktoré grécke orgány odpovedali listami z 13. mája a 30. júla 2008.

25 Rozhodnutím z 10. decembra 2008 Komisia podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ začala konanie vo veci formálneho zisťovania týkajúce sa predmetných opatrení a vyzvala dotknuté subjekty, aby predložili svoje pripomienky [rozhodnutie C (2008) 7853 v konečnom znení (Ú. v. EÚ C 56, 2009, s. 45, ďalej len „rozhodnutie o začatí konania“)].

26 Ellinikos Chrysos predložila svoje pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania 10. apríla 2009. V odpovedi na žiadosť o doplňujúce informácie Ellinikos Chrysos predložila doplňujúce pripomienky 29. júla 2009, 15. januára 2010 a 4. mája 2010. Okrem toho sa medzi Komisiou a spoločnosťou Ellinikos Chrysos uskutočnili dve stretnutia, 26. júna 2009 a 24. júna 2010.

27 Ďalšie tri dotknuté subjekty, medzi nimi European Goldfields, odborové organizácie baní Kassandra a Grécky úrad dohľadu nad banskou činnosťou, predložili svoje pripomienky. Napokon 4. januára 2011 Ellinikos Chrysos zaslala Komisii neformálny dokument, v ktorom vyjadrila svoje znepokojenie týkajúce sa vyhodnotenia a posúdenia skutkového rámca a vyhodnocovacej metódy, ktoré Komisia prijala.

4. *Napadnuté rozhodnutie*

28 Dňa 23. februára 2011 Komisia prijala rozhodnutie 2011/452/EÚ o štátnej pomoci, C 48/08 (ex NN 61/08), ktorú Grécko poskytlo spoločnosti Ellinikos Xrysos SA (Ú. v. EÚ L 193, s. 27, ďalej len „napadnuté rozhodnutie“), ktorým bola táto pomoc vyhlásená za nezlučiteľnú s vnútorným trhom (článok 1) a nariadené jej vymáhanie od Helénskej republiky (články 2 a 3).

29 Výrok napadnutého rozhodnutia znie takto:

„Článok 1

Štátna pomoc vo výške 15,34 mil. EUR, ktorú Grécko neoprávnene poskytlo spoločnosti Ellinikos Xrysos SA v rozpore s článkom 108 ods. 3 [ZFEÚ]…, je nezlučiteľná s vnútorným trhom.

Článok 2

1. Grécko musí vymáhať vrátenie pomoci uvedenej v článku 1 od príjemcu.

2. Sumy, ktoré majú byť vrátené, budú úročené odo dňa, keď boli poskytnuté príjemcovi, až do dňa ich skutočného vrátenia.

…

Článok 3

1. Vymáhanie pomoci uvedenej v článku 1 sa má uskutočniť bezodkladne a efektívne.

2. Grécko zabezpečí, aby sa toto rozhodnutie vykonalo do štyroch mesiacov od dátumu jeho oznámenia.“

30 Uvedené rozhodnutie identifikuje obe opatrenia pomoci nasledujúcim spôsobom (odôvodnenia 15 až 18 napadnutého rozhodnutia):

„II.c. Opatrenie 1: Cena predaja nižšia ako trhová hodnota

(15) …Grécko predalo bane [K]assandra spoločnosti Ellinikos Xrysos za 11 mil. EUR bez predchádzajúceho ocenenia aktív alebo verejnej súťaže. Predaj zahŕňal predaj:

a) baní Stratoni, Skouries a Olympias, spolu s príslušnými banskými právami,

b) pozemkov,

c) zásob nerastných surovín a

d) dlhodobého majetku (zariadení na ťažbu a spracovanie, ubytovanie pre zamestnancov a priemyselných budov).

Účelom opatrenia bolo podľa gréckych orgánov nájsť vlastníka ochotného prevádzkovať bane, a tak chrániť zamestnanosť a životné prostredie.

…

II.d. Opatrenie 2: Daňová úľava a zníženie právnych poplatkov …

(18) V tomto rozhodnutí Komisia dospela k celkovej hodnote pomoci vo výške 15,34 mil. EUR za opatrenia 1 a 2…“

31 Pokiaľ ide o prvé opatrenie pomoci, konkrétne výpočet hodnoty baní Kassandra, Komisia preskúmala každú z troch banských lokalít, ktoré ich tvoria (Stratoni, Olympias a Skouries), na základe hodnoty každej bane, založenej na hospodárskych faktoroch existujúcich v čase predaja, a kapacity fungovania každej z baní. Pri určení uvedenej hodnoty vychádzala zo znaleckého posudku, ktorý na účet spoločnosti European Goldfields vypracovala medzinárodná poradenská spoločnosť špecializovaná v banskom priemysle, v rámci plánu zvýšenia kapitálu v uvedenej spoločnosti, ktorá za relevantný čas určenia hodnoty považuje polnoc 30. júna 2004 (ďalej len „znalecký posudok“). Uvedený posudok z hľadiska príjmov, považovaných Komisiou za uplatniteľné na dotknuté určenie hodnoty, viedol pre tieto tri bane k nasledujúcim čistým hodnotám: záporné hodnoty – 28,79 milióna amerických dolárov (USD) alebo – 23,7 milióna eur pre banskú lokalitu Olympias, kladné hodnoty 10,48 milióna USD alebo 8,6 milióna eur pre banskú lokalitu Stratoni a 15,72 milióna USD alebo 12,9 milióna eur pre banskú lokalitu Skouries, pričom sčítanie týchto troch hodnôt viedlo k zápornému výsledku – 2,59 milióna eur.

32 Pokiaľ ide konkrétne o hodnotu banskej lokality Olympias, Komisia sa v odôvodneniach 75 a 76 napadnutého rozhodnutia domnievala, že:

(75) … čistá súčasná hodnota (na takmer produkčnej úrovni) bane Olympias bola v čase predaja naozaj záporná. Napriek tomu… [táto] hodnota bane Olympias znamená, že v čase predaja boli očakávané zisky vyplývajúce z prevádzky bane na cenovej úrovni zaznamenanej za uplynulých 11 rokov záporné. Vzhľadom na cenu zlata by sa každý prípadný vlastník bane Olympias rozhodol neprevádzkovať baňu a snažil by sa podľa možnosti čo najviac predchádzať stratám. Ako bolo uvedené, pozastavením prevádzky bane mohol kupujúci obmedziť straty na 5,5 mil. EUR, ktoré predstavujú náklady, ktoré kupujúci musel podľa zmluvy vynaložiť z dôvodov ochrany životného prostredia a na účely zachovania počtu pracovných miest. Z toho však nemožno usudzovať, že hodnota bane Olympias by sa mala odhadnúť vo výške – 5,5 mil. EUR,

pretože vlastníctvo bane v zásade má aj alternatívnu hodnotu: vlastník môže prevádzkovať baňu v dobrých časoch (keď sú ceny zlata dostatočne vysoké) a rozhodnúť sa prevádzku zastaviť v zlých časoch (ceny zlata nie sú dostatočne vysoké). Preto sa spoločnosť Ellinikos Xrysos mohla rozhodnúť, že prevezme baňu ako súčasť súboru baní [K]assandra alebo s cieľom neskôr vykonať potrebné investície do bane Olympias a začať opäť ťažbu so ziskom, keď sa ceny zlata zvýšia na úrovne (značne) nad úroveň zaznamenanú počas predchádzajúceho obdobia 1993 – 2003.

(76) Získanie spoľahlivého odhadu tejto alternatívnej hodnoty je dosť komplikované. Čo je ešte dôležitejšie, akákoľvek takáto hodnota sa musí upraviť tak, aby zohľadňovala (prípadnú vysokú) pravdepodobnosť, že dokonca aj v prípade, keď by boli ceny zlata dosť vysoké, zaručia prevádzku so ziskom, povolenie pre túto baňu nemusí byť udelené. … [B]anské povolenie a [povolenie na – *neoficiálny preklad*] spracovanie zlata pre baňu Olympias boli zrušené z environmentálnych dôvodov, ktoré sa považovali za vážne. Preto sa zdá byť vhodné predpokladať, že baňa Olympias má alternatívnu hodnotu, ktorá sa môže obozretne odhadnúť ako nula. Preto by sa čistá hodnota ban[e] Olympias mala odhadnúť na úrovni – 5,5 mil. EUR“.

Konanie a návrhy účastníkov konania

33 Návrhom doručeným do kancelárie Všeobecného súdu 28. apríla 2011 Helénska republika podala žalobu, ktorá bola zapísaná do registra pod číslom T-233/11.

34 Návrhom doručeným do kancelárie Všeobecného súdu 20. mája 2011 Ellinikos Chrysos podala žalobu, ktorá bola zapísaná do registra pod číslom T-262/11.

35 Návrhom doručeným do kancelárie Všeobecného súdu 9. augusta 2011 European Goldfields podala návrh na vstup vedľajšieho účastníka do konania vo veci T-233/11 na podporu návrhov Helénskej republiky.

36 Uznesením zo 7. septembra 2011 predseda piatej komory Všeobecného súdu podľa článku 40 druhého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, uplatniteľného na konanie pred Všeobecným súdom na základe článku 53 prvého odseku uvedeného štatútu, zamietol návrh na vstup vedľajšieho účastníka konania uvedený v bode 35 vyššie z dôvodu, že ide o spor medzi členským štátom a orgánom Európskej únie, a rozhodol, že European Goldfields bude znášať svoje vlastné trovy konania.

37 Návrhom doručeným do kancelárie Všeobecného súdu 9. augusta 2011 European Goldfields podala návrh na vstup vedľajšieho účastníka do konania vo veci T-262/11 na podporu návrhov spoločnosti Ellinikos Chrysos.

38 Uznesením z 27. marca 2012 predseda piatej komory Všeobecného súdu podľa článku 40 druhého odseku Štatútu Súdneho dvora, uplatniteľného na konanie pred Všeobecným súdom na základe článku 53 prvého odseku uvedeného štatútu, zamietol návrh na vstup vedľajšieho účastníka uvedený v bode 37 vyššie z dôvodu, že European Goldfields odôvodnila len nepriamy a potenciálny záujem na vyriešení sporu, a rozhodol, že táto spoločnosť bude znášať svoje vlastné trovy konania.

39 V dôsledku zmeny zloženia komôr Všeobecného súdu predseda Všeobecného súdu 3. októbra 2013 pridelil veci inému sudcovi spravodajcovi, pridelenému k štvrtej komore, ktorej boli tieto veci následne pridelené.

40 Dňa 7. augusta 2014 položil Všeobecný súd na základe opatrenia na zabezpečenie priebehu konania podľa článku 64 ods. 3 písm. a) Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu účastníkom konania súbor písomných otázok, na ktoré v požadovanej lehote odpovedali.

41 V ten istý deň Všeobecný súd položil účastníkom konania otázky týkajúce sa prípadného spojenia vecí T-233/11 a T-262/11 na účely ústnej časti konania a konečného rozsudku.

42 Dňa 2. septembra 2014 Komisia predložila svoje pripomienky, pričom uviedla, že nemá zásadné námietky proti tomuto spojeniu vecí.

43 Elektronickou poštou z 1. a 2. októbra 2014 Helénska republika vzniesla námietky proti spojeniu vecí T-233/11 a T-262/11. Takisto uviedla, že v prípade spojenia je potrebné určité časti spisu vo veci T-233/11 považovať za dôverné a požiadala o dôverné zaobchádzanie s určitými časťami uvedeného spisu vzhľadom na ďalšieho účastníka konania a pripojila nedôvernú verziu svojich písomností.

44 Dňa 29. októbra 2014 Všeobecný súd rozhodol nespojiť veci T-233/11 a T-262/11 na účely ústnej časti konania.

45 Na základe správy sudcu spravodajcu Všeobecný súd (štvrtá komora) rozhodol o otvorení ústnej časti konania.

46 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na ústne otázky, ktoré im Všeobecný súd položil, boli vypočuté na pojednávaniach 28. januára 2015. Na týchto pojednávaniach boli účastníkom konania položené otázky týkajúce sa prípadného spojenia vecí T-233/11 a T-262/11 na účely konečného rozhodnutia. Vo veci T-233/11 Helénska republika stiahla svoje námietky proti takémuto spojeniu vecí, zatiaľ čo Komisia námietky nevzniesla. Vo veci T-262/11 účastníci konania formálne nevzniesli námietky proti uvedenému spojeniu vecí.

47 Helénska republika a Ellinikos Chrysos (ďalej spoločne len „žalobkyne“) navrhujú, aby Všeobecný súd:

— zrušil napadnuté rozhodnutie,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

48 Komisia navrhuje, aby Všeobecný súd:

— zamietol žalobu vo veci T-233/11 ako nedôvodnú a žalobu vo veci T-262/11 ako čiastočne neprípustnú a čiastočne nedôvodnú,

— zaviazal žalobkyne na náhradu trov konania.

Právny stav

49 Veci sú spojené na účely rozsudku v súlade s článkom 68 ods. 1 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu.

1. *O prípustnosti*

50 Vo veci T-262/11 Komisia vyjadrila pochybnosti, pokiaľ ide o prípustnosť žaloby vzhľadom na článok 21 Štatútu Súdneho dvora a článok 44 ods. 1 písm. c) rokovacieho poriadku z 2. mája 1991, keďže táto žaloba je podľa nej zbytočne dlhá a spôsob, akým sú v nej uvedené žalobné dôvody, je zmätočný. Okrem toho odkaz na prílohy bez uvedenia strany nie je „presný“. Uvedené prílohy navyše nie sú všetky poskytnuté v jazyku, ktorý bol zvolený ako jazyk konania v uvedenej veci podľa článku 35 ods. 3 uvedeného rokovacieho poriadku z 2. mája 1991 a z toho dôvodu ich Komisia nepreskúmala. Ďalej keďže Ellinikos Chrysos uvádza, že jej tvrdenia boli Komisiou skreslené, Komisia považuje žalobu za nedostatočne jasnú.

51 Ellinikos Chrysos odmieta tvrdenia Komisie.

52 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa článku 21 Štatútu Súdneho dvora a článku 44 ods. 1 písm. c) rokovacieho poriadku z 2. mája 1991 musí každá žaloba uvádzať predmet konania a zhrnutie dôvodov, na ktorých je založená.

53 Podľa judikatúry musí byť toto uvedenie dostatočne jasné a presné na to, aby umožnilo žalovanému pripraviť svoju obranu a Všeobecnému súdu rozhodnúť o žalobe. To isté platí aj v prípade každého návrhu, ktorý musí byť sprevádzaný dôvodmi a tvrdeniami, ktoré umožňujú tak žalovanému, ako aj súdu posúdiť jeho dôvodnosť (rozsudok zo 7. júla 1994, Dunlop Slazenger/Komisia, T-43/92, Zb., EU:T:1994:79, bod 183). Na prípustnosť žaloby sa vyžaduje, aby zo samotného jej textu aspoň stručne, ale koherentným a zrozumiteľným spôsobom vyplývali podstatné skutkové a právne okolnosti, na ktorých sa zakladá. Aj keď v tejto súvislosti možno hlavnú časť návrhu vo vzťahu ku konkrétnym otázkam podporiť a doplniť odkazmi na výňatky z dokumentov, ktoré sú k nemu pripojené, všeobecný odkaz na iné písomnosti, aj keby boli pripojené k návrhu, nemôže napraviť neexistenciu základných prvkov právnej argumentácie, ktoré sa v zmysle ustanovení uvedených vyššie musia nachádzať v žalobe (pozri rozsudky zo 17. septembra 2007, Microsoft/Komisia, T-201/04, Zb., EU:T:2007:289, bod 94 a citovanú judikatúru; zo 7. mája 2009, NVV a i./Komisia, T-151/05, Zb., EU:T:2009:144, bod 61 a citovanú judikatúru, a z 5. októbra 2011, Transcatab/Komisia, T-39/06, Zb., EU:T:2011:562, bod 366 a citovanú judikatúru). Okrem toho Všeobecnému súdu neprináleží vyhľadávať a identifikovať v prílohách dôvody a tvrdenia, ktoré by mohli byť považované za základ žaloby, keďže tie majú čisto dôkaznú a inštrumentálnu funkciu (pozri v tomto zmysle rozsudky z 11. septembra 2014, MasterCard a i./Komisia, C-382/12 P, Zb., EU:C:2014:2201, bod 40; NVV a i./Komisia, už citovaný, EU:T:2009:144, bod 61, a Transcatab/Komisia, už citovaný, EU:T:2011:562, bod 366).

54 V prejednávanej veci treba konštatovať, že hoci sú žalobné dôvody predložené a členené nie veľmi presným spôsobom, je možné pochopiť význam výhrad smerujúcich proti napadnutému rozhodnutiu. Predmet sporu je totiž jasne definovaný ako návrh na zrušenie napadnutého rozhodnutia a uvedené dôvody sú založené jednak na nesprávnom uplatnení a výklade článku 107 ods. 1 ZFEÚ a na viacerých nesprávnych posúdeniach skutočností týkajúcich sa existencie štátnej pomoci a jednak porušení práva na obranu, porušení procesných práv, ako aj zneužití právomoci a porušení zásady riadnej správy vecí verejných a povinnosti nestranného a náležitého preskúmania.

55 Okrem toho, pokiaľ ide o prílohy, z judikatúry vyplýva, že aj keď sa obsah žaloby môže v konkrétnych bodoch podoprieť a doplniť odkazom na výňatky z dokumentov, ktoré tvoria jej prílohu, všeobecný odkaz na iné písomnosti, aj keby boli prílohou žaloby, nemôže nahradiť neexistenciu základných prvkov právnej argumentácie, ktoré tvoria náležitosti žaloby (pozri rozsudok MasterCard a i./Komisia, už citovaný v bode 53 vyššie, EU:C:2014:2201, bod 40 a citovanú judikatúru).

56 V tomto ohľade, ako správne zdôrazňuje Komisia, Ellinikos Chrysos v obsahu žaloby odkazuje na dlhé prílohy, z ktorých len krátke úseky sú rozhodujúce na podporu určitého tvrdenia, čo si vyžaduje komplexnejšie preskúmanie žaloby. Napriek tomu, že je to poľutovaniahodné, v prejednávanej veci to však aj vďaka tomu, že najdôležitejšie pasáže boli zdôraznené v samotnom texte príloh, nebránilo v porozumení podstaty tvrdení predstavujúcich podstatu žaloby, ktoré sú obsiahnuté v písomnostiach a opierajú sa o prílohy len s cieľom poskytnúť doplňujúce dôkazy.

57 Žaloba teda umožnila Komisii pripraviť svoju obranu a Všeobecnému súdu porozumieť podstate uvedenej žaloby a treba sa preto domnievať, že žaloba je v súlade s formálnymi požiadavkami, ako ich definuje judikatúra uvedená v bode 53 vyššie. Je preto potrebné vyhlásiť žalobu za prípustnú.

2. *O veci samej*

Zhrnutie návrhov na zrušenie

58 Na podporu svojej žaloby Helénska republika uvádza tri a Ellinikos Chrysos dva žalobné dôvody. Prvý žalobný dôvod, ktorý uvádzajú obe žalobkyne, je v podstate zhodný a je založený na nesprávnom výklade a uplatnení článku 107 ods. 1 a článku 108 ods. 2 ZFEÚ a na nesprávnych posúdeniach skutkových okolností, pokiaľ ide o existenciu štátnej pomoci. Komisia podľa nich totiž:

— pokiaľ ide o prvé opatrenie pomoci (predaj baní Kassandra za cenu nižšiu ako je trhová hodnota):

a) nesprávne považovala za splnenú podmienku použitia štátnych prostriedkov, zatiaľ čo grécky štát zohral pri transakcii len úlohu sprostredkovateľa;

b) subsidiárne nesprávne uplatnila kritérium súkromného investora;

c) subsidiárne nesprávne považovala za splnenú podmienku existencie výhody z dôvodu pochybenia pri výpočte hodnoty aktív, ktoré boli predmetom transakcie;

d) vo veci T-233/11 podľa Helénskej republiky nesprávne posúdila podmienku existencie skreslenia hospodárskej súťaže a vplyvu na obchod medzi členskými štátmi,

— pokiaľ ide o druhé opatrenie pomoci (oslobodenie od povinnosti zaplatiť dane z transakcie):

a) nesprávne posúdila podmienku existencie výhody;

b) vo veci T-233/11 podľa Helénskej republiky nesprávne posúdila podmienku existencie skreslenia hospodárskej súťaže a vplyvu na obchod medzi členskými štátmi.

59 Ostatné žalobné dôvody, ktoré žalobkyne uviedli v prejednávaných veciach, sa odlišujú. Vo veci T-233/11 Helénska republika uvádza nesprávny výklad a uplatnenie článku 14 ods. 1 druhej vety nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [108 ZFEÚ] (Ú. v. ES L 83, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339), keďže požiadavka vymáhania pomoci porušila zásadu proporcionality, lojálnej spolupráce, právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery (druhý žalobný dôvod). Okrem toho Komisii vytýka nedostatočné a rozporuplné odôvodnenie a porušenie článku 296 ZFEÚ vo viacerých bodoch týkajúcich sa existencie výhody a existencie skreslenia hospodárskej súťaže (tretí žalobný dôvod). Vo veci T-262/11 Ellinikos Chrysos uvádza porušenie svojich práv na obranu, porušenie svojich procesných práv, ako aj zneužitie právomoci a porušenie zásady riadnej správy vecí verejných a povinnosti nestranného a náležitého preskúmania (štvrtý žalobný dôvod).

O prvom žalobnom dôvode založenom na nesprávnom výklade a uplatnení článku 107 ods. 1 a článku 108 ods. 2 ZFEÚ, ako aj viacerých nesprávnych posúdeniach skutkových okolností v súvislosti s existenciou štátnej pomoci (veci T-233/11 a T-262/11)

O prvom opatrení pomoci

– Úvodné pripomienky

60 Pokiaľ ide o prvé opatrenie pomoci, teda predaj baní Kassandra za cenu nižšiu ako je trhová cena (ďalej len „sporný predaj“), cieľom žalobkýň je v podstate spochybniť záver Komisie, ktorý sa týka existencie výhody v prospech spoločnosti Ellinikos Chrysos. V tomto rámci možno tvrdenia žalobkýň rozdeliť do

troch častí. V prvej časti spochybňujú použitie štátnych prostriedkov, a teda pripísateľnosť údajnej pomoci gréckemu štátu. V druhej časti Komisii vytýkajú po prvé, že pri svojom odhade trhovej hodnoty baní Kassandra nezohľadnila niektoré základné skutočnosti, po druhé, že nesprávne uplatnila kritérium súkromného investora, po tretie, že nesprávne a selektívne vychádzala z údajov znaleckého posudku vypracovaného na tieto účely, a po štvrté, že sa pri posúdení trhovej hodnoty aktív nadobudnutých spoločnosťou Ellinikos Chrysos dopustila výpočtovej chyby. V tretej časti Helénska republika v rámci veci T-233/11 takisto spochybňuje existenciu skreslenia hospodárskej súťaže a vplyvu na obchod medzi členskými štátmi.

61 Najskôr treba preskúmať druhú časť týkajúcu sa existencie výhody a uplatnenia zásady súkromného investora, ďalej prvú časť týkajúcu sa pripísateľnosti udelenia tejto výhody štátu a napokon tretiu časť, len so zreteľom na vec T-233/11, týkajúcu sa existencie skreslenia hospodárskej súťaže a vplyvu na obchod medzi členskými štátmi.

– O druhej časti týkajúcej sa nesprávneho posúdenia podmienky existencie výhody

62 Žalobkyne spochybňujú posúdenie, ktoré Komisia uskutočnila vzhľadom na existenciu výhody, vyplývajúce z nesprávneho posúdenia určitých skutkových okolností (prvá výhrada), ako aj z nesprávneho a selektívneho uplatnenia znaleckého posudku (druhá výhrada), zjavne nesprávneho posúdenia pri uplatnení kritéria súkromného investora (tretia výhrada) a chyby pri výpočte hodnoty majetku, ktorý bol predmetom transakcie (štvrtá výhrada).

63 Pokiaľ ide o prvú výhradu, Ellinikos Chrysos v rámci skutkových okolností, ktoré Komisia údajne nesprávne posúdila, po prvé tvrdí, že sporná zmluva nevedie k prevodu nehnuteľností alebo baní Kassandra ako podniku v riadnej činnosti, ale len aktív spoločnosti TVX Hellas, ktorá je v úpadku. Po druhé tvrdí na jednej strane, že cena jedenásť miliónov eur zaplatená za sporný prevod neodráža hodnotu prevedených aktív, ale len časť nákladov na odstúpenie spoločnosti TVX Hellas od investičného plánu v baniach Kassandra, a na druhej strane, že uvedená suma nie je dôsledkom skutočného započítania pohľadávok medzi gréckym štátom a spoločnosťou TVX Hellas, keďže uvedené pohľadávky neboli určité ani splatné.

64 Helénska republika tvrdí, že sporný predaj nemal byť oznámený v rámci verejného obstarávania, ako uvádza Komisia, keďže dotknutá transakcia nepatrí do pôsobnosti smerníc z oblasti verejného obstarávania platných v roku 2003. Okrem toho uvádza bod II.2 písm. d) oznámenia Komisie o prvkoch štátnej pomoci pri predaji pozemkov a budov verejnoprávnymi orgánmi (Ú. v. ES C 209, 1997, s. 3; Mim. vyd. 08/001, s. 143), ktorý bola Komisia povinná dodržať.

65 Pokiaľ ide o druhú výhradu, žalobkyne kritizujú posúdenie Komisie týkajúce sa existencie výhody v rozsahu, v akom sa toto posúdenie zakladá na znaleckom posudku, pričom nenapádajú jeho dôveryhodnosť ako takú, ale len jeho použitie a posúdenie Komisiou. Po prvé uvedený posudok bol totiž vypracovaný v kontexte projektu zvýšenia vkladov spoločnosti European Goldfields v spoločnosti Ellinikos Chrysos. Po druhé posúdenie sa uskutočnilo po uzavretí spornej zmluvy. Po tretie tento posudok nevyhodnocuje aktíva spoločnosti TVX Hellas v čase ich predaja v decembri 2003 ako celok, ale len potenciálnu a v čase posúdenia striktne aktuálnu hodnotu baní patriacich spoločnosti Ellinikos Chrysos, ako novému dôveryhodnému investorovi, zaoberajúcemu sa prípravou investičného plánu v odvetví zlata. Po štvrté dotknutý posudok bol založený na tvrdení, podľa ktorého tri bane Kassandra boli v „takmer prevádzkovateľnom“ stave, čo je hypotézou, ktorá v skutočnosti nie je uplatniteľná na bane Kassandra z dôvodu neexistencie povolenia na prevádzku.

66 Žalobkyne tvrdia, že Komisia podala selektívny a svojvoľný výklad údajov znaleckého posudku, keďže v zásade prijala výpočtovú metódu uvedeného posudku, ale koherentným spôsobom z nej nevyvodila dôsledky pre bane Stratoni a Olympias. Na tieto účely predkladajú opravené tabuľky s výpočtami, ktoré pokladajú za správne pre každú vyhodnocovaciu metódu navrhnutú v tomto posudku. Tento výsledok vyhodnotenia je záporný a nachádza sa v rozpätí od – 4,20 a – 4,80 milióna eur.

67 Pokiaľ ide o tretí žalobný dôvod, žalobkyne Komisii vytýkajú, že nesprávne uplatnila kritérium súkromného investora. Helénska republika v tomto ohľade tvrdí, že ho nebolo potrebné skúmať, ak správanie gréckeho štátu spĺňalo „kritérium obozretného súkromného investora“, keďže odškodnenie stanovené v rámci mimosúdnej dohody zodpovedalo cene, ktorá mohla vyplynúť z voľného rokovania o predaji baní Kassandra inej tretej osobe ako tento štát, pričom vzájomné pohľadávky strán uvedenej dohody vyplývajú z činnosti a prevádzky uvedených baní a sú uvedené ako súčasť aktív alebo pasív v majetku predávajúceho týchto baní.

68 Žalobkyne ďalej kritizujú uplatnenie „kritéria obozretného súkromného investora“ v jeho „idealizovanej podobe“. V podstate sa domnievajú, že Komisia mala vziať do úvahy skutočného súkromného investora, teda skupinu Kinross/TVX Hellas, ktorá existovala v čase, v ktorom treba posúdiť existenciu pomoci. Helénska republika dodáva, že súkromný investor, v konkrétnom kontexte predaja baní, by sa snažil zabezpečiť riadne fungovanie uvedených baní, ktorého nevyhnutnou podmienkou je ochrana životného prostredia a zamestnancov.

69 Pokiaľ ide o štvrtú výhradu, žalobkyne Komisii vytýkajú, že sa dopustila chyby pri výpočte v rámci určenia hodnoty baní Kassandra. Kritizujú na jednej strane skutočnosť, že Komisia uskutočnila samostatný výpočet pre každú z dotknutých banských lokalít, hoci tieto predstavujú jediný a ucelený banský komplex, ktorý bol predaný ako celok, a na druhej strane výpočet uskutočnený Komisiou pre každú z uvedených banských lokalít, pričom zdôrazňujú určité skutočnosti, ktoré Komisia mala zohľadniť a ktoré by podľa nich viedli k odlišnému posúdeniu.

70 Pokiaľ ide o banskú lokalitu Stratoni, žalobkyne sa domnievajú, že mala byť ocenená na nižšiu sumu, keďže na túto lokalitu neexistovalo platné povolenie na prevádzku a povolenie udelené 18. februára 2003 bolo v čase, keď bola uzavretá sporná zmluva, predmetom žaloby o zrušenie podanej na vnútroštátne súdy a touto zmluvou nemohla byť uvedená lokalita prevedená na Ellinikos Chrysos. Preto nebolo možné považovať uvedenú banskú lokalitu za banskú prevádzku nachádzajúcu sa v „takmer prevádzkovateľnom“ stave a činnosť v tejto lokalite bola obnovená až dva roky po uzavretí danej zmluvy. Okrem toho Komisia v prípade tejto banskej lokality nezohľadnila ani náklady na prevádzku bane v stave pozastavenej činnosti, ani náklady na ochranu životného prostredia, hoci v prípade banskej lokality Olympias tak urobila.

71 Pokiaľ ide o banskú lokalitu Skouries, žalobkyne tvrdia, že táto lokalita predstavuje ložisko, ktorého banská prevádzka si vyžaduje vysoké investičné a licenčné náklady. Jej predajom by sa pokryl len prevod banských práv, ktoré sú s ňou spojené, a prípadné získanie banského povolenia by bolo spojené s rizikom zrušenia, podobne ako pri iných banských lokalitách. Uvedená banská lokalita nebola nikdy v prevádzke, a preto by jej hodnota bola v čase uzavretia spornej zmluvy bezvýznamná.

72 Pokiaľ ide o banskú lokalitu Olympias, žalobkyne uvádzajú, že táto lokalita mala v čase sporného predaja zápornú hodnotu (– 23,7 milióna eur podľa znaleckého posudku) z dôvodu vysokých nákladov na prepravu a spracovanie zlata, nakladanie s odpadom a ochranu životného prostredia, ako aj nízke ceny zlata. Okrem toho tvrdia, že hodnota tejto banskej lokality mala dôležitý hospodársky vplyv na stanovenie predajnej ceny všetkých banských lokalít Kassandra a mohla viesť aj k zníženiu hodnoty banskej lokality v Stratoni, keďže na to, aby bola investícia do týchto baní výnosná, podnik by musel mať možnosť vykonávať ťažbu zlata v banskej lokalite Olympias. Komisia sa podľa nich dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď odmietla priznať zápornú hodnotu banskej lokality Olympias a tým, že sa rozhodla nezohľadniť hodnotu tejto banskej lokality určenú v znaleckom posudku

(odôvodnenia 75 a 76 napadnutého rozhodnutia). Napokon, podľa spoločnosti Ellinikos Chrysos bol kupujúci na základe spornej zmluvy povinný bezodkladne investovať do ťažby zlata a znášať náklady na túto ťažbu.

73 Pokiaľ ide o hodnotu pozemkov, žalobkyne uvádzajú, že pozemky, ktoré sú predmetom spornej zmluvy, nemožno na základe gréckeho banského práva (článok 65 gréckeho legislatívneho dekrétu č. 210/1973) považovať za aktíva oddelené od bane Kassandra, keďže ich využitie je úzko späté s banskou činnosťou. Boli totiž klasifikované ako banské pozemky zmluvou uzavretou v roku 1995 a kvalifikované ako „priemyselné lokality“ gréckym zákonom č. 3220/2004, ktorým bola schválená sporná zmluva. Keďže však bane neboli v prevádzke, uvedené pozemky nemohli byť použité pre potreby banského podniku a ich hodnota bola nižšia ako hodnota uvedená Komisiou. Navyše Komisia sa svojvoľne rozhodla viazať hodnotu predaja uvedených banských pozemkov stanovených v danej zmluve na všeobecný index cien priemyselnej produkcie, čím tieto banské pozemky stotožnila s výrobkami, ktoré sa na nich vyrábajú.

74 Napokon, pokiaľ ide o hodnotu zásob nerastných surovín, Helénska republika spochybňuje opis predmetu sporného predaja, ako aj spôsob, akým Komisia zohľadnila ložiská, ktoré boli opísané v znaleckom posudku, hoci v rokoch 2003 a 2004 Ellinikos Chrysos spracovala časť nerastov. Okrem toho namieta proti záveru Komisie, podľa ktorého nebolo možné vyčísliť hodnotu zásob. Uvedená hodnota je však záporná z dôvodu vysokých nákladov na uskladnenie a ochranu životného prostredia, ktoré sú spojené s koncentrovanými zlatonosnými rudami existujúcimi v dotknutých banských lokalitách.

75 Komisia namieta voči tvrdeniam žalobkýň.

76 Podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ „pomoc poskytovaná v akejkoľvek forme členským štátom alebo zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s vnútorným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi“.

77 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že pojem štátna pomoc, ktorý je definovaný v Zmluve, má právnu povahu a musí sa vykladať na základe objektívnych skutočností. Z tohto dôvodu musí súd Únie v zásade a s ohľadom tak na konkrétne okolnosti sporu, o ktorom rozhoduje, ako aj na technickú povahu alebo zložitosť hodnotení uskutočnených Komisiou vykonať celkové preskúmanie, pokiaľ ide o otázku, či opatrenie patrí do pôsobnosti článku 107 ods. 1 ZFEÚ (pozri rozsudok z 22. decembra 2008, British Aggregates/Komisia, C-487/06 P, Zb., EU:C:2008:757, bod 111 a citovanú judikatúru).

78 V súlade s ustálenou judikatúrou dodanie tovarov alebo poskytnutie služieb za preferenčných podmienok môže predstavovať štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. septembra 2004, Valmont/Komisia, T-274/01, Zb., EU:T:2004:266, bod 44 a citovanú judikatúru).

79 Pokiaľ ide o posúdenie hodnoty pomoci vo forme predaja pozemku za údajne preferenčnú cenu, je potrebné overiť, či údajný príjemca pomoci kúpil pozemok za cenu, ktorú nemohol získať za normálnych trhových podmienok (pozri v tomto zmysle rozsudky z 2. septembra 2010, Komisia/Scott, C-290/07 P, Zb., EU:C:2010:480, bod 68; zo 16. decembra 2010, Seydaland Vereinigte Agrarbetriebe, C-239/09, Zb., EU:C:2010:778, bod 34 a citovanú judikatúru, a zo 6. marca 2002, Diputación Foral de Álava a i./Komisia, T-127/99, T-129/99 a T-148/99, Zb., EU:T:2002:59, bod 73). Za týchto podmienok sa hodnota pomoci rovná rozdielu medzi sumou, ktorú príjemca skutočne zaplatil, a sumou, ktorú by v tom čase musel zaplatiť pri kúpe porovnateľného pozemku od súkromného predajcu za normálnych trhových podmienok (rozsudok z 13. decembra 2011, Konsum/Komisia, T-244/08, EU:T:2011:732, bod 61). Určením trhovej ceny musí Komisia zohľadniť náhodný charakter, ktorý môže mať

retrospektívne určenie takejto trhovej ceny (rozsudok Valmont/Komisia, už citovaný v bode 78 vyššie, EU:T:2004:266, bod 45). Uvedená judikatúra sa uplatní aj pokiaľ ide o iné tovary, akými sú aktíva banského podniku.

80 V tomto ohľade musí Komisia uskutočniť komplexné ekonomické posúdenie (pozri v tomto zmysle rozsudok Komisia/Scott, už citovaný v bode 79 vyššie, EU:C:2010:480, bod 68).

81 Pokiaľ Komisia vykonáva komplexné ekonomické posúdenie, preskúmanie zo strany súdu Únie je obmedzené. Tento súd sa obmedzí na overenie dodržania procesných pravidiel a pravidiel odôvodnenia, vecnej správnosti skutkových zistení, ako aj absencie zjavne nesprávneho posúdenia a zneužitia právomocí (pozri v tomto zmysle rozsudky z 24. januára 2013, Frucona Košice/Komisia, C-73/11 P, Zb., EU:C:2013:32, body 74 a 75, a z 24. októbra 2013, Spolková krajina Burgenland a i./Komisia, C-214/12 P, C-215/12 P a C-223/12 P, Zb., EU:C:2013:682, body 77 a 78).

82 Aby sa preukázalo zjavné pochybenie Komisie pri posúdení skutkového stavu, ktoré by odôvodnilo zrušenie napadnutého rozhodnutia, musia byť dôkazy, ktoré podali žalobkyne, dostačujúce na to, aby sa posúdenie skutkového stavu v spornom rozhodnutí stalo neprijateľným (rozsudky z 12. decembra 1996, AIUFFASS a AKT/Komisia, T-380/94, Zb., EU:T:1996:195, bod 59, a z 12. februára 2008, BUPA a i./Komisia, T-289/03, Zb., EU:T:2008:29, bod 221).

83 Aj keď Komisia má v ekonomických záležitostiach priestor na voľnú úvahu, nevyplýva z toho, že súd Únie sa musí zdržať posúdenia výkladu údajov ekonomickej povahy Komisiou. Uvedený súd totiž musí nielen preveriť vecnú presnosť predložených dôkazov, ich vierohodnosť a súladnosť, ale tiež preskúmať, či tieto dôkazy ako celok predstavujú relevantné údaje, ktoré musia byť zohľadnené pri posúdení komplexnej situácie, a či môžu opodstatniť závery, ktoré sa z nich vyvodili (rozsudok z 15. februára 2005, Komisia/Tetra Laval, C-12/03 P, Zb., EU:C:2005:87, bod 39; pozri tiež rozsudky z 22. novembra 2007, Španielsko/Lenzing, C-525/04 P, Zb., EU:C:2007:698, body 56 a 57 a citovanú judikatúru, a Komisia/Scott, už citovaný v bode 79 vyššie, EU:C:2010:480, body 64 a 65 a citovanú judikatúru). Tomuto súdu však neprináleží, aby v rámci daného preskúmania nahradil ekonomické posúdenie Komisie svojím vlastným posúdením (rozsudky Španielsko/Lenzing, už citovaný v bode 83 vyššie, EU:C:2007:698, bod 57; Komisia/Scott, už citovaný v bode 79 vyššie, EU:C:2010:480, bod 66, a Frucona Košice/Komisia, už citovaný v bode 81 vyššie, EU:C:2013:32, bod 75).

84 V prípade, že inštitúcia Únie disponuje širokou mierou voľnej úvahy, preskúmaniu dodržiavania procesných záruk sa prikladá zásadný význam. Medzi týmito zárukami figuruje povinnosť príslušnej inštitúcie starostlivo a nestranne preskúmať všetky relevantné skutočnosti daného prípadu a dostatočne odôvodniť svoje rozhodnutie (rozsudky z 21. novembra 1991, Technische Universität München, C-269/90, Zb., EU:C:1991:438, bod 14, a Španielsko/Lenzing, už citovaný v bode 83 vyššie, EU:C:2007:698, bod 58).

85 Vo svetle týchto zásad treba posúdiť, či sa Komisia dopustila pochybenia, keď konštatovala existenciu výhody.

86 V prejednávanej veci Komisia uviedla, že sporný predaj sa uskutočnil bez verejného obstarávania a nezávislého znaleckého posúdenia (odôvodnenie 15 napadnutého rozhodnutia).

87 V bode II.4 oznámenia Komisie o prvkoch štátnej pomoci pri predaji pozemkov a budov verejnoprávnymi orgánmi je spresnené, že pokiaľ Komisia dostane sťažnosť alebo iné podanie od tretích strán, ktoré tvrdia, že v dohode o predaji pozemkov alebo budov verejnoprávnymi orgánmi je prvok štátnej pomoci, predpokladá, že o žiadnu štátnu pomoc nejde, ak informácie dodané príslušným členským štátom ukazujú, že zásady definované v bode II.1 a II.2 uvedeného oznámenia boli dodržané, teda ak sa predaj uskutočnil v rámci verejného obstarávania alebo po tom, ako bola trhová hodnota určená nezávislým znalcom.

88 Vzhľadom na to, že žalobkyne nespochybňujú platnosť oznámenia Komisie o prvkoch štátnej pomoci pri predaji pozemkov a budov verejnoprávnymi orgánmi, treba v prejednávanej veci uplatniť judikatúru, podľa ktorej je v špecifickej oblasti štátnej pomoci Komisia obmedzená pokynmi a oznámeniami, ktoré prijme, pokiaľ sa neodchyľujú od ustanovení Zmluvy a sú akceptované členskými štátmi (rozsudok z 11. septembra 2008, Nemecko a i./Kronofrance, C-75/05 P a C-80/05 P, Zb., EU:C:2008:482, bod 61). Komisia sa prijatím takýchto pravidiel postupu a zverejnením, že ich odteraz bude uplatňovať na príslušné prípady, sama obmedzuje pri výkone svojej voľnej úvahy a nemôže sa od týchto pravidiel odchýliť bez toho, aby nebola prípadne sankcionovaná z dôvodu porušenia všeobecných právnych zásad, akými sú zásada rovnosti zaobchádzania alebo zásada ochrany legitímnej dôvery (rozsudky z 28. júna 2005, Dansk Rørindustri a i./Komisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Zb., EU:C:2005:408, bod 211, a Nemecko a i./Kronofrance, už citovaný, EU:C:2008:482, bod 60).

89 Keďže podľa oznámenia Komisie o prvkoch štátnej pomoci pri predaji pozemkov a budov verejnoprávnymi orgánmi sa sporný predaj neuskutočnil ani v rámci verejného obstarávania, ani po vyhodnotení nezávislým znalcom, Komisia nebola povinná domnievať sa, že uvedený predaj neobsahoval prvok štátnej pomoci.

90 Na to, aby sama posúdila hodnotu predaného majetku, Komisia vychádzala zo znaleckého posudku. Pokiaľ ide o možnosť Komisie vychádzať z uvedeného posudku, treba pripomenúť, že ak Komisia skúma znalecké posudky vyhotovené po predmetnej transakcii, musí na účely zistenia, či nadobúdateľ nemohol získať predajnú cenu majetku za obvyklých trhových podmienok, porovnať skutočne zaplatenú predajnú cenu s cenami, ktoré vyplývajú z týchto rôznych posudkov, aby zistila, či sa predajná cena neodchýlila od ceny uvedenej v týchto posudkoch do tej miery, že by sa to dalo považovať za zvýhodnenie. Táto metóda umožňuje zohľadniť náhodný charakter, ktorý môže mať retrospektívne určenie takejto trhovej ceny (pozri rozsudok Valmont/Komisia, už citovaný v bode 78 vyššie, EU:T:2004:266, bod 45 a citovanú judikatúru).

91 Okrem toho, aj keď Komisia môže – hoci to nie je povinná urobiť – prizvať na pomoc externých znalcov, nezbavuje ju to povinnosti posúdiť ich prácu. Hlavnú a výlučnú zodpovednosť za zabezpečenie dodržania článku 107 ZFEÚ a uplatňovania článku 108 ZFEÚ pod dohľadom súdu Únie nesie totiž Komisia a nie uvedení znalci (pozri rozsudok Valmont/Komisia, už citovaný v bode 78 vyššie, EU:T:2004:266, bod 72 a citovanú judikatúru).

92 V prejednávanej veci je nesporné, že dôveryhodnosť a objektivitu znaleckého posudku nespochybňuje ani Helénska republika, ani Ellinikos Chrysos, na účet ktorej bol tento posudok vypracovaný. Žalobkyne však spochybňujú možnosť Komisie vychádzať z uvedeného posudku, keďže tento posudok bol vypracovaný šesť mesiacov po uskutočnení sporného predaja a jeho analýza bola založená na tom, že všetky tri sporné banské lokality boli v „takmer prevádzkovateľnom“ stave. Takisto spochybňujú skutočnosť, že uvedené banské lokality v čase ich prevodu splnili podmienky metódy posúdenia, ktorá bola využitá v danom posudku.

93 Pokiaľ ide po prvé o dátum vypracovania znaleckého posudku, je potrebné sa domnievať, že Komisia môže na účely určenia trhovej ceny majetku požiadať o spoluprácu znalcov až po tom, ako sa uskutočnil predaj uvedeného majetku, pod podmienkou, že zohľadnené údaje boli dostupné ešte pred dňom uvedeného predaja, alebo v daný deň.

94 V prejednávanej veci to tak bolo. Spomedzi troch metodologických prístupov posúdenia navrhnutých v znaleckom posudku Komisia zohľadnila len prvý, a síce hľadisko príjmu. V tomto ohľade uvedený posudok rozlišuje tri vetvy hodnôt podľa zohľadnených cien, a to priemer cien v rokoch 1993 až 2003, ďalej cenu v prvom polroku 2004 a napokon priemernú cenu v období rokov 1993 až 2003 plus cenu za prvý polrok 2004 vydelenú dvoma. Z týchto troch možností si Komisia vybrala len prvú, pričom sa

odvolávala na priemerné ceny v rokoch 1993 až 2003, teda na ceny, ktoré predchádzali spornému predaju. Okrem toho Komisia nezohľadnila údaje obsiahnuté v danom posudku, pokiaľ ide o budúce aktíva alebo teoretické zdroje nerastných surovín.

95 Tento záver nemôže vyvrátiť ani okolnosť, že pre posúdenie v znaleckom posudku bola rozhodujúca polnoc 30. júna 2004, teda šesť mesiacov po spornom predaji, keďže zohľadnené priemerné ceny uvedenému predaju predchádzali.

96 Po druhé pokiaľ ide o spochybnenie východiskovej hypotézy znaleckého posudku, teda „takmer prevádzkovateľný“ stav dotknutých banských lokalít, je opodstatnené zdôrazniť, že zo znenia úvodnej časti uvedeného posudku vyplýva, že podľa tohto posudku sa v „takmer prevádzkovateľnom“ stave nachádza banská lokalita, ktorá je funkčná alebo je predmetom posúdenia jej funkčnosti. Podľa tohto posudku to tak bolo v prípade troch banských lokalít Kassandra, pričom banské lokality Stratoni a Olympias boli v prevádzke v minulosti a ich činnosť bola pozastavená z dôvodov týkajúcich sa sociálnych podmienok a životného prostredia, nie však ekonomických dôvodov, a banská lokalita Skouries bola predmetom posúdenia jej funkčnosti.

97 Znalecký posudok okrem iného zohľadňuje skutočnosť, že činnosť v dotknutých banských lokalitách bola pozastavená a bola obnovená až v roku 2006, pokiaľ ide o banskú lokalitu v Stratoni, a v roku 2008, pokiaľ ide o banskú lokalitu v Olympias, ako aj skutočnosť, že grécke úrady poskytli veľmi slabé ubezpečenia týkajúce sa udelenia potrebných banských povolení pri obnovení činnosti všetkých troch dotknutých banských lokalít.

98 Túto poslednú skutočnosť potvrdzuje článok 1 spornej zmluvy, ktorý uvádza, že „grécky štát na nadobúdateľa takisto prevedie všetky existujúce správne a iné povolenia a oprávnenia, ktoré neboli zrušené alebo pozastavené súdnym rozhodnutím, ktoré sú uvedené v prílohe IV tejto zmluvy, a tieto povolenia a oprávnenia sú platné v mene nadobúdateľa a na jeho účet“. Okrem toho článok 3.3 danej zmluvy stanovuje, že grécky štát sa zaväzuje „preskúmať investičný plán, predložený… v lehote dvoch mesiacov a vydať všetky potrebné povolenia a oprávnenia v maximálnej lehote desiatich mesiacov“.

99 Z predchádzajúceho vyplýva, že tvrdenia žalobkýň, ktorých cieľom je spochybniť platnosť znaleckého posudku ako referenčného dokumentu na určenie hodnoty banských podnikov Kassandra, ktoré sú zhrnuté v bode 65 vyššie, musia byť zamietnuté.

100 Po tretie pokiaľ ide o vyhodnocovaciu metódu, znalecký posudok posúdil čistú hodnotu príjmov očakávaných z budúcej produkcie dotknutých banských lokalít, pričom pripustil, že pretrváva určitý stupeň neistoty, pokiaľ ide o dlhodobé investičné plány. Tento prístup nazvaný „hľadisko príjmu“ je definovaný ako základný prvok posúdenia banských podnikov, ktoré sú „v prevádzke, budujú sa, alebo pre ktoré bola vypracovaná štúdia prevádzkovateľnosti“. Tento prístup, vrátane možnosti jeho všeobecného využitia na určenie hodnoty daných banských lokalít za vyššie uvedených podmienok, ako taký žalobkyne nespochybňujú. Spochybňujú však skutočnosť, že tieto banské lokality také podmienky spĺňali v čase sporného predaja.

101 Treba však uviesť, že situácia banských lokalít v Stratoni a Olympias skutočne zodpovedala definícii banských lokalít v znaleckom posudku ako lokality, ktoré „boli v minulosti v prevádzke“. Ako totiž žalobkyne pripúšťajú, tieto lokality boli v prevádzke aspoň do roku 1992, pokiaľ ide o banskú lokalitu Olympias, a do roku 2002, pokiaľ ide o banskú lokalitu Stratoni, a že banská lokalita Skouries zodpovedá tomu, čo uvedený posudok definuje ako „lokalitu, pre ktorú bola vypracovaná štúdia funkčnosti“ (pozri bod 96 vyššie). Túto skutočnosť uvedenú v danom posudku žalobkyne nespochybnili.

102 Najskôr banská lokalita Stratoni má povolenie na prevádzku vydané 18. februára 2003, ktoré napriek tomu, že bolo predmetom žaloby o zrušenie, bolo v čase sporného predaja ešte platné. Okrem toho zo znenia článku 3.1 spornej zmluvy vyplýva, že aspoň jedno povolenie na prevádzku už existovalo. Treba

teda zamietnuť tvrdenia žalobkýň uvádzajúce nižšiu hodnotu z dôvodu neexistencie platných povolení týkajúcich sa tejto lokality v čase uvedeného predaja a skutočnosť, že uvedenou zmluvou neboli prevedené.

103 Ďalej, pokiaľ ide o hodnotu banskej lokality Skouries, je nesporné, že uvedená lokalita je len ložiskom, ktoré ešte nedisponuje infraštruktúrou ani banskými povoleniami a nikdy nebolo v prevádzke. Toto konštatovanie teda zodpovedá definícii „lokality, pre ktorú bola vypracovaná štúdia funkčnosti“, uvedenej v znaleckom posudku. Takúto štúdiu skutočne vypracovala jedna spoločnosť v roku 1998. Podľa uvedenej správy možno túto banskú lokalitu vyhodnotiť z hľadiska príjmu, keďže môže získať banské povolenie a začať svoju prevádzku. Okrem toho táto správa na účely výpočtu hodnoty tejto banskej lokality zohľadňuje náklady na rozvoj, výstavbu a fungovanie, ako aj administratívne náklady na získanie takého povolenia. V dôsledku toho sa Komisia nedopustila žiadneho zjavného pochybenia, keď sa v odôvodneniach 77 a 78 napadnutého rozhodnutia opierala o hodnotu dotknutej banskej lokality odhadovanú v predmetnej správe.

104 Z predchádzajúceho vyplýva, že možno vyvodiť záver, že Komisia sa mohla oprávnene domnievať, že v predmetnej veci bolo pre banské lokality Stratoni a Skouris uplatniteľné hľadisko príjmu.

105 Napokon, pokiaľ ide o banskú lokalitu Olympias, žalobkyne Komisii vytýkajú, že selektívnym spôsobom použila údaje znaleckého posudku. V tomto ohľade treba pripomenúť, že Komisia nie je povinná sa striktne pridŕžať výsledkov uvedených v znaleckom posudku, ale naopak musí overiť a posúdiť činnosť uvedených znalcov (pozri v tomto zmysle rozsudok Valmont/Komisia, už citovaný v bode 78 vyššie, EU:T:2004:266, bod 72). Otázne je skôr to, či Komisia, ktorá akceptovala znalecký posudok ako východiskový bod určenia hodnoty baní Kassandra, sa mohla odkloniť od výsledkov uvedeného posudku, konkrétne pokiaľ ide o uvedenú banskú lokalitu, ako vyplýva z odôvodnení 74 až 76 napadnutého rozhodnutia.

106 V tomto ohľade je potrebné konštatovať, že Komisia bez toho, aby sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, bola oprávnená v odôvodnení 75 napadnutého rozhodnutia uviesť, že nemohla zohľadniť aktuálnu čistú zápornú hodnotu banskej lokality Olympias, ako bola odhadnutá z hľadiska príjmu v znaleckom posudku. Na jednej strane totiž uvedená hodnota predpokladá existenciu bane v aktívnej prevádzke. V období prijatia napadnutého rozhodnutia však uvedená banská lokalita nemohla byť v prevádzke počas niekoľkých rokov, vzhľadom na vážne problémy spojené s ochranou životného prostredia, ktoré viedli k zrušeniu existujúcich povolení na prevádzku a k ťažkostiam pri získavaní nových. Z tohto dôvodu sa Komisia v štádiu prijatia napadnutého rozhodnutia oprávnene domnievala, že východisková hypotéza uvedeného posudku, podľa ktorej sa mala činnosť v tejto banskej lokalite obnoviť v roku 2008, ako aj lehoty na udelenie povolenia v článku 3.3 spornej zmluvy neboli reálne. Okrem toho samotné žalobkyne opakovane poukázali na neistotu udeľovania povolení, pokiaľ ide o tú istú banskú lokalitu.

107 Na druhej strane Komisia dostatočne presvedčivo uviedla, že žiadny súkromný investor by nesúhlasil so zaplatením kladnej ceny za tovar, ktorého hodnota je záporná. Správanie súkromného investora v trhovom hospodárstve sa totiž riadi vyhliadkami výnosnosti (pozri rozsudok z 12. decembra 2000, Alitalia/Komisia, T-296/97, Zb., EU:T:2000:289, bod 84 a citovanú judikatúru). Ako presvedčivo uvádza Komisia, v rámci vyhodnotenia perspektív výnosnosti by tento investor zohľadnil alternatívnu hodnotu banskej lokality Olympias a naplánoval uvedenie tejto bane do prevádzky len vtedy, ak by bolo na základe cien zlata výhodné, aby sa vyhol stratám. Žalobkyniam sa však nepodarilo vyvrátiť presvedčivosť tvrdenia Komisie, že udelenie povolení potrebných na prevádzku uvedenej bane bolo nepravdepodobné. To isté platí v prípade hypotézy, podľa ktorej aj v prípade, že cena zlata teoreticky povedie k výnosnosti uvedenej bane, je možnosť uviesť uvedenú baňu do činnosti natoľko neistá, že predmetnú hodnotu nebolo možné vypočítať a bola preto stanovená ako nulová.

108 Komisia tiež bez toho, aby sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, od uvedenej hodnoty odpočítala sumu 5,5 milióna eur z dôvodu nákladov na údržbu banskej lokality Olympias, ktoré boli stanovené zmluvným záväzkom na základe článku 3 spornej zmluvy (pozri bod 75 napadnutého rozhodnutia), podľa ktorého mala uvedené náklady znášať Ellenikos Chrysos v období maximálne troch rokov. Vzhľadom na to, že počet rokov, počas ktorých nemala byť uvedená banská lokalita v prevádzke, nebolo možné predvídať z dôvodu neexistencie potrebných povolení na prevádzku, nemožno Komisii vytýkať, že nezohľadnila dodatočné náklady na prevádzku. Okrem toho uvedená zmluva v článku 4 obsahovala doložku o ukončení, podľa ktorej v prípade, ak jedna zo strán poruší zmluvné záväzky, v rámci ktorých bolo uvedené udelenie povolenia na prevádzku zo strany gréckeho štátu, mohla druhá strana danú zmluvu vypovedať. V dôsledku toho v prípade neudelenia uvedených povolení sa Ellinikos Chrysos mohla oslobodiť od svojej povinnosti znášať náklady na prevádzku v rokoch nasledujúcich po uplynutí lehôt stanovených v článku 3.3 uvedenej zmluvy.

109 Vzhľadom na predchádzajúce sa treba domnievať, že odôvodnenie uvedené v odôvodneniach 75 a 76 napadnutého rozhodnutia je prijateľné a koherentné a Komisia sa nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia pri uplatnení kritéria súkromného investora.

110 Tento záver nie je spochybnený ani ostatnými tvrdeniami žalobkýň.

111 Je to tak po prvé, pokiaľ ide o tvrdenie žalobkýň založené na tom, že Komisia mala zohľadniť súkromného investora skutočne existujúceho v prejednávanej veci, teda skupinu Kinross/TVX Hellas, na účely posúdenia, či cena aktív prevedených v rámci sporného predaja zodpovedala ich trhovej hodnote.

112 V tomto ohľade je potrebné uviesť, že na jednej strane, skupina Kinross/TVX Hellas bola predchádzajúcim majiteľom uvedených aktív, ktorá sa vzhľadom na významné straty vzniknuté pri jej činnosti snažila ukončiť svoj investičný plán, a na druhej strane cena stanovená za prevod baní Kassandra Helénskej republike zjavne nevyplynula z rokovania týkajúceho sa hodnoty predaných aktív, ktoré by zahŕňalo objektívne určenie ich ceny. Ako výslovne vyplýva z úvodných ustanovení mimosúdnej dohody, cena jedenásť miliónov eur predstavuje „primerané finančné odškodnenie“, ktorým sa vyrovnávajú všetky vzájomné pohľadávky medzi uvedeným predchádzajúcim majiteľom a Helénskou republikou. Logicky bola teda zohľadnená nielen hodnota aktív ako takých, ale aj pohľadávky vyplývajúce z nesplnenia ostatných záväzkov. Tieto skutočnosti sa však netýkajú hodnoty aktív, ale predchádzajúcich skutkových okolností, ktoré pre nového nadobúdateľa nemusia byť relevantné v budúcnosti.

113 Okrem toho je takisto potrebné zamietnuť tvrdenie spoločnosti Ellinikos Chrysos, založené na tom, že skutočnosť, že pohľadávky v čase sporného predaja neboli vyčíslené a vymáhateľné, svedčí o tom, že suma jedenásť miliónov eur nevyplývala zo skutočného započítania pohľadávok. V čase, keď sa účastníci mimosúdnej dohody dohodli na tom, že vyriešia svoje vzájomné nároky a záväzky, dospeli k dohode, že túto sumu možno považovať za „primerané finančné odškodnenie“, s cieľom vyhnúť sa roky trvajúcim arbitrážnym a súdnym konaniam s neistým výsledkom (pozri bod F úvodných ustanovení uvedenej dohody). Tieto pohľadávky boli vyčíslené a vymáhateľné od uverejnenia zákona potvrdzujúceho uvedenú dohodu. Okrem toho treba uviesť, že v bodoch D a E úvodných ustanovení uvedenej dohody boli dané pohľadávky identifikované jednak ako nároky, ktoré štát uviedol v súvislosti s tým, že bane neboli v prevádzke a neboli predložené nové štúdie na vytvorenie a fungovanie podniku zaoberajúceho sa metalurgiou zlata, ako aj nároky týkajúce sa porušení (či už konštatovaných alebo nie) právnych predpisov o ochrane životného prostredia, a jednak ako nároky spoločnosti TVX Hellas, založené na vyhláseniach o ručení a udelení všetkých povolení a oprávnení potrebných na riadne fungovanie týchto baní, najmä vyhlásenia týkajúce sa škôd spôsobených stratou investičného kapitálu.

114 Hoci zo zásady nemožno vylúčiť, že suma jedenásť miliónov eur predstavuje primeranú trhovú hodnotu majetku, ktorý Helénska republika následne previedla na Ellinikos Chrysos, nemožno potvrdiť, že táto suma nebola spojená so započítaním pohľadávok existujúcich medzi Helénskou republikou a spoločnosťou TVX Hellas. Vzhľadom na predchádzajúce sa Komisia nedopustila skutkových pochybení, keď v odôvodneniach 53 až 55 napadnutého rozhodnutia uviedla, že uvedená suma vyplýva z kapitalizácie vzájomných pohľadávok medzi oboma účastníkmi mimosúdnej dohody.

115 Vzhľadom na neexistenciu podrobných tvrdení žalobkýň, ktoré by umožnili preukázať, že výsledok započítania pohľadávok mohol odrážať skutočnú trhovú hodnotu baní, keďže vzájomné pohľadávky, ktoré si účastníci započítali, boli súčasťou objektívnej hodnoty predaných aktív a tým aj ich ceny, Komisii nemožno vytýkať, že v odôvodnení 54 napadnutého rozhodnutia uviedla, že táto kapitalizácia pohľadávok nezodpovedala hodnote predaných aktív.

116 Za týchto podmienok je opodstatnené sa domnievať, že Komisia sa nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď odmietla zohľadniť správanie skupiny Kinross/TVX Hellas v rámci uplatnenia zásady súkromného investora ako východiskový bod určenia hodnoty aktív prevedených spornou zmluvou.

117 To isté platí po druhé, pokiaľ ide o tvrdenie Helénskej republiky, podľa ktorého by sa v konkrétnom kontexte predaja baní súkromný investor snažil zabezpečiť riadne fungovanie baní a v dôsledku toho by pri určení hodnoty uvedených baní mali byť zohľadnené požiadavky ochrany životného prostredia a zamestnanosti. V tomto ohľade treba zdôrazniť, že zo znenia spornej zmluvy nevyplýva, že grécky štát sa prostredníctvom transakcie so spoločnosťou Ellinikos Chrysos snažil kontrolovať presun zodpovednosti v oblasti životného prostredia a sociálnej oblasti z predchádzajúceho na nového vlastníka, alebo musel konať urýchlene, aby sa vyhol ďalším škodám na životnom prostredí a sociálnym problémom. Naopak, grécky štát vložil do uvedenej zmluvy ustanovenie, ktoré úplne oslobodzuje Ellinikos Chrysos od akejkoľvek zodpovednosti za škody vzniknuté na životnom prostredí alebo spôsobené tretím osobám, ku ktorým došlo pred uverejnením zákona schvaľujúceho zmluvu alebo ktorých príčina vznikla pred uvedeným uverejnením. Úplné oslobodenie je stanovené v prípade vypovedania spornej zmluvy, pokiaľ ide o zodpovednosť vzniknutú po podpise uvedenej zmluvy (pozri článok 1.3 tejto zmluvy).

118 Po tretie musí byť takisto zamietnutá argumentácia Helénskej republiky, podľa ktorej by zásahom do dotknutej transakcie znížila straty, ktoré by jej vznikli v prípade úplného ukončenia činnosti baní Kassandra. Skutočnosť, že operácia je pre orgány verejnej moci alebo verejný podnik, ktoré poskytujú pomoc, primeraná, totiž nemá za následok zánik povinnosti overiť, či predmetné opatrenia priznávajú podniku, ktorý je ich príjemcom, hospodársku výhodu, ktorú by za obvyklých trhových podmienok nezískal, a preto nestačí na to, aby bolo dotknuté opatrenie v súlade s kritériom súkromného investora (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. septembra 2010, Grécko a i./Komisia, T-415/05, T-416/05 a T-423/05, Zb., EU:T:2010:386, body 213 a 214).

119 Po štvrté nie je takisto relevantné tvrdenie spoločnosti Ellinikos Chrysos v kontexte tohto žalobného dôvodu, ktoré namieta existenciu skutkového pochybenia, pokiaľ ide o to, že investícia do baní Kassandra bola vo výročnej správe skupiny Kinross/TVX Hellas zapísaná ako strata.

120 Na jednej strane toto tvrdenie splýva s tvrdením o údajnom pochybení pri uplatnení kritéria súkromného investora, keďže Komisia mala pri určení trhovej hodnoty prevedených aktív zohľadniť správanie skutočného investora, teda skupiny Kinross/TVX Hellas, ktoré bolo analyzované v bodoch 110 až 116 vyššie. Na druhej strane ako Komisia správne uviedla v odôvodnení 52 napadnutého rozhodnutia, účtovná hodnota spoločnosti sa vždy nerovná trhovej hodnote, pokiaľ ide o určenie hodnoty aktív na účely stanovenia ceny pri predaji (pozri v tomto zmysle rozsudok Grécko a i./Komisia, už citovaný v bode 118 vyššie, EU:T:2010:386, body 307 až 309).

121 Preto keďže neexistujú skutočnosti preukazujúce súvislosť medzi účtovnou hodnotou aktív prevedených v rámci sporného predaja a ich účtovnou hodnotou, Komisii nemožno vytýkať, že v odôvodnení 52 napadnutého rozhodnutia uvedenú hodnotu nezohľadnila.

122 Po piate, pokiaľ ide o výhradu žalobkýň týkajúcu sa pochybenia pri výpočte hodnoty baní prevedených spornou zmluvou, na úvod treba pripomenúť, že Komisia v odôvodnení 68 napadnutého rozhodnutia vysvetľuje, že hodnotu každej z troch banských lokalít preskúmala z dvoch hľadísk, a to jednak z hľadiska hodnoty bane, ktorá sa musí zakladať na ekonomických faktoroch existujúcich v čase predaja, a jednak z hľadiska prevádzkovej kapacity bane, ktorá umožňuje túto hodnotu dosiahnuť.

123 V toto ohľade Ellinikos Chrysos spochybňuje, že Komisia mohla pre každú z dotknutých banských lokalít uskutočniť odlišný výpočet. Na tieto účely na pojednávaní vychádzala z rozsudku č. 1492/2013 Symvoulio tis Epikrateias, zo 17. apríla 2013, v ktorom bolo konštatované, že bane Kassandra predstavujú jednotný a nerozdeliteľný celok. Všeobecný súd sa domnieva, že toto tvrdenie nie je dôvodné, keďže nezohľadňuje skutočnosť, že celková hodnota uvedených baní je len súhrnom hodnôt každej z nich a záporná hodnota jednej z týchto banských lokalít má vplyv na kladnú hodnotu ostatných.

124 Po prvé, pokiaľ ide o výpočet hodnoty každej z dotknutých banských lokalít, treba odkázať na body 100 až 109 vyššie.

125 Po druhé, pokiaľ ide o hodnotu dotknutých pozemkov, treba pripomenúť, že sporná zmluva v rámci aktív prevádza veľký počet nehnuteľností a pozemkov, či už stavebných alebo nie, ako aj poľnohospodárskych pozemkov (pozri článok 1 časť A uvedenej zmluvy). Komisia v odôvodnení 81 napadnutého rozhodnutia kvalifikuje tieto pozemky ako aktíva banského podniku a nie ako nehnuteľnosti v širšom zmysle slova, z dôvodu osobitných vlastností banskej činnosti. Žalobkyne tvrdia, že vzhľadom na skutočnosť, že bane Kassandra neboli v čase sporného predaja v prevádzke, hodnota uvedených pozemkov bola nižšia z dôvodu nemožnosti využívať ich.

126 V tomto ohľade je potrebné uviesť, že Komisia v odôvodnení 81 napadnutého rozhodnutia považovala za referenčný bod určenia hodnoty dotknutých pozemkov znalecký posudok, pričom ich posudzovala ako aktíva oddelené od baní, hoci pripustila, že nemôžu byť použité na iné účely ako banskú činnosť. Toto posúdenie je potrebné prijať, keďže uvedené pozemky predstavujú ďalšie časti majetku, ktoré majú svoju vlastnú ekonomicky vyčísliteľnú hodnotu.

127 Okrem toho, keďže znalecký posudok bol založený na údajoch, ktoré Ellinikos Chrysos predložila na určenie hodnoty uvedených baní, a teda nepredstavovali skutočne samostatné posúdenie, Komisia overila hodnotu dotknutých pozemkov, ktorá bola uvedená v danom posudku a zodpovedala šiestim miliónom eur, pričom sa odvolala na cenu zaplatenú pri ich nákupe spoločnosťou TVX Hellas v roku 1995, ktorú prispôsobila podľa všeobecného indexu cien priemyselnej produkcie v rokoch 1995 až 2003 (pozri odôvodnenia 84 až 86 napadnutého rozhodnutia).

128 Komisia týmto postupom dospela k hodnote 3,5 milióna eur, pokiaľ ide o pozemky kúpené spoločnosťou TVX Hellas v roku 1995, a 1,1 milióna eur, pokiaľ ide o 70 ďalších pozemkov, ktoré uvedená spoločnosť kúpila v roku 1995. Hodnota týchto pozemkov vychádzala z finančného stavu tejto spoločnosti a Komisia považovala cenu, ktorá tam bola uvedená, za reprezentatívnu v trhovej ekonómii, pretože bola stanovená samotným trhom (pozri odôvodnenie 88 napadnutého rozhodnutia). Takto získaná celková suma 4,6 milióna eur bola upravená pomocou gréckeho všeobecného indexu cien priemyselnej produkcie za obdobia 1995 – 2003 a 1998 – 2003, čím dosiahla výslednú hodnotu 5,9 milióna eur. Komisia tak získala sumu, ktorá bola veľmi blízka hodnote navrhnutej v znaleckom posudku, a považovala ju preto za zodpovedajúcu trhovej hodnote v decembri 2003 (pozri odôvodnenia 89 a 90 napadnutého rozhodnutia).

129 Na jednej strane samotné grécke orgány počas správneho konania pripustili, že sa môže zobrať do úvahy hodnota pozemkov určená vo verejnej súťaži v roku 1995 (pozri odôvodnenie 87 napadnutého rozhodnutia).

130 Na druhej strane takýto postup zodpovedá judikatúre, ktorá uznáva, že náklady na nákup môžu poskytnúť druhoradý alebo nepriamy údaj o hodnote pozemku (rozsudok z 10. apríla 2003, Scott/Komisia, T-366/00, Zb., EU:T:2003:113, bod 106, nenapadnutý odvolaním v tomto bode). Komisia v prejednávanej veci skutočne použila cenu zaplatenú spoločnosťou TVX Hellas v čase nákupu pozemkov v roku 1995 na účely overenia a potvrdenia ich hodnoty, ktorá už bola odhadnutá v znaleckom posudku, ako je uvedené v odôvodnení 86 napadnutého rozhodnutia.

131 V tomto ohľade kritika týkajúca sa toho, že Komisia uplatnila všeobecný index cien priemyselnej produkcie na účely prispôsobenia hodnoty dotknutých pozemkov inflácii trvajúcej až do roku 2003, keďže tento index sa uplatňuje na priemyselné tovary a nie na pozemky, na ktorých sa tieto tovary získavajú, zjavne nie je presvedčivá. Na jednej strane totiž prináleží Komisii vyhľadať hodnotu uvedených pozemkov nie v roku 1995, ale v čase sporného predaja, teda v roku 2003, a na druhej strane, keďže neexistoval index cien priemyselných pozemkov, Komisii prináleží uplatniť buď index cien obchodných nehnuteľností, alebo všeobecný index cien priemyselnej výroby, ktorý bol použitý v prejednávanej veci. Okrem toho je potrebné uviesť, že táto voľba je skôr výhodná pre žalobkyne, keďže viedla k nižšej cene, než aká by vznikla v dôsledku uplatnenia indexu cien obchodných nehnuteľností. Za týchto okolností sa Komisia nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď použila všeobecný index cien priemyselnej výroby. Preto sa treba domnievať, že v prejednávanej veci poskytla hodnotu pozemkov, ktorá s dostatočnou presnosťou zodpovedala ich hodnote v decembri 2003, ako vyžaduje uplatniteľná judikatúra (rozsudok Scott/Komisia, už citovaný v bode 130 vyššie, EU:T:2003:113, bod 100).

132 Vzhľadom na predchádzajúce je potrebné zamietnuť výhradu žalobkýň, pokiaľ ide o výpočet hodnoty dotknutých pozemkov.

133 Po tretie, pokiaľ ide o hodnotu dotknutých zásob nerastných surovín, je opodstatnené uviesť, že grécky štát spornou zmluvou previedol na Ellinikos Chrysos jednak zásoby zlatonosných rúd a jednak ložiská iných koncentrovaných nerastných surovín (olovo a zinok).

134 Pokiaľ ide o zásoby zlatonosných rúd, Komisia v rámci napadnutého rozhodnutia pripúšťa, že hodnota zásob zlata bola v čase sporného predaja záporná z dôvodu vzťahu medzi cenou a nákladmi vzhľadom na relatívne nízku cenu zlata a náklady na dopravu a spracovanie koncentrovaného zlata, vyčíslené v bode 92 uvedeného rozhodnutia. Okrem toho zdôrazňuje, že znalecký posudok neobsahuje posúdenie hodnoty zlatonosných rúd. Dospela preto k záveru, že uvedenú hodnotu nemožno vypočítať (pozri odôvodnenie 93 napadnutého rozhodnutia).

135 Pokiaľ totiž ide o zásoby zlatonosných rúd, Komisia sa domnieva, že obozretný investor s cieľom vyhnúť sa stratám by ich nespracúval, a preto ich hodnota nie je záporná, ale nulová. Helénska republika však poznamenala, že koncentrované zásoby zlata obsahujú skoro 10 % arzénu a pokiaľ ich nemožno uviesť na trh, sú klasifikované ako nebezpečný odpad, ktorého spracovanie a nakladanie s ním je povinné na základe smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/21/ES z 15. marca 2006 o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu (Ú. v. EÚ L 102, s. 15). Komisia však správne uviedla, že náklady na životné prostredie už boli zohľadnené v rámci výpočtu hodnoty baní, a preto nie je vhodné ich odpočítať znovu v rámci výpočtu hodnoty uvedených zásob.

136 Pokiaľ ide o ďalšie koncentráty nerastných surovín, ktoré sa nachádzajú v prevedených ložiskách, Komisia vychádzala z odhadu uvedeného v znaleckom posudku týkajúceho sa existujúcich koncentrátov z 30. júna 2004, na základe štandardnej metódy výpočtu použitej na kovy, ktoré poskytujú čistý výnos taviarne (pozri odôvodnenia 95 a 96 napadnutého rozhodnutia). Následne vynásobila množstvá nerastných surovín (uvedené spoločnosťou Ellinikos Chrysos) v decembri 2003

cenou kovov, ktorá bola uvedená v kótovaní cien na Burze kovov, pričom dospela k hodnote 3 milióny eur. Okrem toho spresnila, že vzhľadom na to, že Ellinikos Chrysos predala ložiská v decembri 2004, teda po vypracovaní uvedeného posudku, neexistoval žiadny iný predaj, ku ktorému by došlo v rovnakom čase ako sporný predaj a mohol by byť zohľadnený pri komparatívnej analýze. Výpočet Komisie preto v tomto ohľade neobsahuje zjavné pochybenie.

137 Pokiaľ ide o tvrdenie Helénskej republiky, podľa ktorého v podstate v čase predaja spoločnosti Ellinikos Chrysos boli množstvá nerastných surovín nachádzajúce sa v prevedených ložiskách menšie ako množstvá odhadnuté v znaleckom posudku, je potrebné zamietnuť toto tvrdenie, keďže Komisia o ňom v správnom konaní nevedela. Z judikatúry totiž vyplýva, že zákonnosť rozhodnutia v oblasti štátnej pomoci treba posúdiť podľa skutočností, ktorými Komisia disponovala v čase, keď rozhodnutie prijala (pozri rozsudok z 20. marca 2013, Rousse Industry/Komisia, T-489/11, EU:T:2013:144, bod 33 a citovanú judikatúru) a žalobca sa pred súdom nemôže odvolávať na skutkové okolnosti, ktoré neboli uvedené v konaní pred podaním žaloby podľa článku 108 ZFEÚ. Rovnako nie je možné Komisii vytýkať, že nezohľadnila prípadné skutkové alebo právne okolnosti, ktoré jej mohli byť predložené počas správneho konania, ale predložené neboli, lebo Komisia nie je povinná *ex offo* a na základe domnienok skúmať, ktoré sú také okolnosti, ktoré jej mohli byť predložené (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. septembra 2012, Wam Industriale/Komisia, T-303/10, EU:T:2012:505, bod 119 a citovanú judikatúru).

138 Je preto opodstatnené zamietnuť túto výhradu v rozsahu, v akom sa odvoláva na pochybenie pri výpočte hodnoty ostatných nerastných surovín nachádzajúcich sa v prevedených ložiskách.

139 Vo svetle predchádzajúcich úvah treba v celom rozsahu zamietnuť druhú časť prvého žalobného dôvodu, ktorá sa týka prvého opatrenia pomoci, keďže Všeobecný súd nekonštatoval žiadne nesprávne posúdenie, pokiaľ ide o uplatnenie kritéria súkromného investora, ani iné pochybenie pri uplatnení článku 107 ods. 1 ZFEÚ, či už skutkové alebo týkajúce sa výpočtu.

– O prvej časti týkajúcej sa nesprávneho posúdenia podmienky použitia štátnych prostriedkov

140 Žalobkyne v podstate tvrdia, že Komisia tým, že v odôvodnení 106 napadnutého rozhodnutia uviedla, že Helénska republika zastávala úlohu predajcu, a nie len sprostredkovateľa konajúceho vo verejnom záujme, nesprávne posúdila skutočnosti a v dôsledku toho sa chybne domnievala, že kritérium štátnych prostriedkov bolo splnené. Na jednej strane totiž transakcia v skutočnosti pozostávala zo „zrkadlových“, „vzájomne naviazaných“ alebo „back-to-back“ zmlúv medzi súkromnými podnikmi, pričom grécky štát zohrával len úlohu sprostredkovateľa s cieľom nájsť kupujúceho a zabezpečiť neprerušenú prevádzku baní spolu s trvalou ochranou životného prostredia a udržaním zamestnanosti v regióne.

141 Na druhej strane prostriedky použité na zaplatenie ceny sporného predaja baní Kassandra, ktoré boli podľa článku 2 spornej zmluvy zaplatené priamo spoločnosti TVX Hellas, nepredstavujú priamu stratu štátnych prostriedkov, ktorú by bolo možné pripísať gréckemu štátu, keďže v zmysle relevantnej judikatúry nedošlo k žiadnemu prevodu štátnych prostriedkov, či už priamo alebo nepriamo.

142 Okrem toho podľa Helénskej republiky úlohu jednoduchého sprostredkovateľa v rámci spornej transakcie potvrdilo stanovisko, ktoré v tomto ohľade prijalo oddelenie „Právnych predpisov v oblasti verejného obstarávania“ v rámci riaditeľstva „Verejné obstarávanie“ patriaceho pod generálne riaditeľstvo „Vnútorný trh a služby“ v liste adresovanom 21. septembra 2009 generálnemu sekretariátu gréckeho ministerstva rozvoja v odpovedi na otázku, či sporná zmluva patrí do pôsobnosti práva verejného obstarávania. Toto stanovisko takisto potvrdilo skutočnosť, že právo Únie na účely predaja baní nevyžaduje uskutočnenie verejnej súťaže.

143 Ellinikos Chrysos dodáva, že skutočnosť, že sporné aktíva alebo suma jedenásť miliónov eur nikdy neboli zapísané v rozpočte gréckeho štátu, podľa gréckeho práva znemožňuje vymáhanie pomoci, ktoré vyžaduje napadnuté rozhodnutie. Grécky štát by totiž na to, aby dodržal požiadavku vymáhania, musel prijať novú právnu úpravu.

144 Podľa Helénskej republiky na to, aby bola cena predaja baní Kassandra kvalifikovaná ako štátna pomoc, nestačí, že uvedená cena je nižšia ako trhová hodnota, že grécky štát sa v fiktívnom období stal vlastníkom aktív spoločnosti TVX Hellas pred tým, ako ich previedol na nadobúdateľa Ellinikos Chrysos, a že grécky štát kontroloval a prostredníctvom zákona schvaľoval všetky tieto transakcie.

145 Komisia namieta voči tvrdeniam žalobkýň.

146 Pokiaľ ide o podmienku použitia štátnych prostriedkov, a teda pripísateľnosť dotknutého opatrenia štátu, z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že na to, aby mohli byť výhody považované za pomoc v zmysle článku [107] ods. 1 [ZFEÚ], musia byť na jednej strane priznané priamo alebo nepriamo z prostriedkov štátu (pozri rozsudok zo 16. mája 2002, Francúzsko/Komisia, C-482/99, Zb., EU:C:2002:294, bod 24 a citovanú judikatúru). Tieto dve podmienky sú samostatné a kumulatívne (rozsudok z 5. apríla 2006, Deutsche Bahn/Komisia, T-351/02, Zb., EU:T:2006:104, bod 103).

147 Na druhej strane musí výhoda vyplynúť z prevodu štátnych prostriedkov. Podľa ustálenej judikatúry totiž len výhody poskytované priamo alebo nepriamo zo štátnych prostriedkov alebo predstavujúce pre štát dodatočnú záťaž možno považovať za pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ (pozri rozsudok z 19. marca 2013, Bouygues a Bouygues Télécom/Komisia a i. a Komisia/Francúzsko a i., C-399/10 P a C-401/10 P, Zb., EU:C:2013:175, bod 99 a citovanú judikatúru) Tieto dve podmienky sú oddelené a kumulatívne (rozsudok z 5. apríla 2006, Deutsche Bahn/Komisia, T-351/02, Zb., EU:T:2006:104, bod 103).

148 V tomto ohľade na to, aby bola výhoda priznaná jednému alebo viacerým podnikom považovaná za štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, nebude vždy nevyhnutné preukázať, že došlo k prevodu prostriedkov štátu. Za pomoc sa tak predovšetkým považujú zásahy, ktoré rôznymi formami znižujú náklady obvykle zaťažujúce rozpočet podniku, a ktoré, hoci nie sú subvenciami v úzkom zmysle slova, majú z toho dôvodu rovnakú povahu a rovnaké účinky (pozri rozsudok Bouygues a Bouygues Télécom/Komisia a i. a Komisia/Francúzsko a i., už citovaný v bode 147 vyššie, EU:C:2013:175, body 100 a 101 a citovanú judikatúru).

149 Z ustálenej judikatúry totiž vyplýva, že článok 107 ods. 1 ZFEÚ definuje štátne zásahy na základe ich účinkov (pozri rozsudok z 5. júna 2012, Komisia/EDF, C-124/10 P, Zb., EU:C:2012:318, bod 77 a citovanú judikatúru; rozsudok Bouygues a Bouygues Télécom/Komisia a i. a Komisia/Francúzsko a i., už citovaný v bode 147 vyššie, EU:C:2013:175, bod 102).

150 Zásah štátu, ktorý môže podniky, na ktoré sa uplatňuje, postaviť v porovnaní s inými podnikmi do výhodnejšej situácie a zároveň vyvolať konkrétne riziko vzniku dodatočnej záťaže pre štát v budúcnosti, môže zaťažiť štátne prostriedky (pozri rozsudok Bouygues a Bouygues Télécom/Komisia a i. a Komisia/Francúzsko a i., už citovaný v bode 147 vyššie, EU:C:2013:175, bod 106 a citovanú judikatúru).

151 Okrem toho Súdny dvor spresnil, že výhody poskytované vo forme štátnej záruky môžu znamenať dodatočnú záťaž pre štát (rozsudky z 1. decembra 1998, Ecotrade, C-200/97, Zb., EU:C:1998:579, bod 43; z 8. decembra 2011, Residex Capital IV, C-275/10, Zb., EU:C:2011:814, body 39 až 42, a Bouygues a Bouygues Télécom/Komisia a i. a Komisia/Francúzsko a i., už citovaný v bode 147 vyššie, EU:C:2013:175, bod 107).

152 Navyše z judikatúry vyplýva, že keďže z ekonomického hľadiska je zmena trhových podmienok, z ktorej vyplýva výhoda nepriamo poskytnutá určitým podnikom, výsledkom straty príjmov na strane orgánov verejnej pomoci, ani vloženie samostatného rozhodnutia investorov nemá za následok zánik súvislosti medzi uvedenou stratou príjmov a výhodou, z ktorej majú prospech dotknuté podniky (rozsudok Bouygues a Bouygues Télécom/Komisia a i. a Komisia/Francúzsko a i., už citovaný v bode 147 vyššie, EU:C:2013:175, bod 108).

153 V dôsledku toho musí Komisia na účely zistenia existencie štátnej pomoci preukázať dostatočne priamu súvislosť medzi výhodou poskytnutou príjemcovi na jednej strane a znížením štátneho rozpočtu, či dokonca dostatočne konkrétnym ekonomickým rizikom výdavkov zaťažujúcich tento rozpočet na strane druhej (rozsudok Bouygues a Bouygues Télécom/Komisia a i. a Komisia/Francúzsko a i., už citovaný v bode 147 vyššie, EU:C:2013:175, bod 109).

154 V prejednávanej veci je nesporné, že sporná zmluva, z ktorej vyplýva výhoda v prospech spoločnosti Ellinikos Chrysos, bola uzavretá medzi touto spoločnosťou a gréckym štátom. V rámci tejto zmluvy grécky štát ako predávajúci má voči druhej zmluvnej strane určité povinnosti a práva, ako sú uvedené v článkoch 1.3, 3.3 a 4 uvedenej zmluvy. Preto treba konštatovať, že výhodu vyplývajúcu z tejto zmluvy, v ktorej grécky štát figuruje ako iniciátor, signatár a ručiteľ, možno pripísať tomuto štátu.

155 Pokiaľ ide o skutočnosť, či je výhoda priznaná priamo alebo nepriamo zo štátnych prostriedkov, treba uviesť, po prvé, že sporný predaj, teda následný predaj baní Kassandra spoločnosti Ellinikos Chrysos za cenu nižšiu, ako je trhová cena, zahŕňa zníženie príjmov gréckeho štátu v porovnaní s príjmami, ktoré mohol získať, a tým aj stratu štátnych prostriedkov. To samo osebe predstavuje výhodu pre spoločnosť, ktorá je nadobúdateľom majetku, a výdavky, ktoré môžu zaťažiť prostriedky štátu. Po druhé prostredníctvom záväzkov prijatých na základe článkov 1.3, 3.3 a 4 spornej zmluvy, ktoré boli potvrdené článkami 52 a 53 gréckeho zákona č. 3220/2004, grécky štát vystavil svoj rozpočet riziku zaťaženia spojeného s prípadnými krokmi potrebnými na dosiahnutie súladu s ustanoveniami právnych predpisov uplatniteľných na nadobúdateľa. Tieto záruky poskytnuté gréckym štátom predstavujú dostatočne konkrétne riziko, že v budúcnosti vznikne pre štát dodatočné zaťaženie v zmysle judikatúry citovanej v bodoch 151 a 153 vyššie.

156 V dôsledku toho sa Komisia nedopustila pochybenia, keď v odôvodneniach 105 až 107 napadnutého rozhodnutia potvrdila, že kritérium prevodu štátnych prostriedkov bolo splnené.

157 Tento záver nemôžu spochybniť ani tvrdenia žalobkýň.

158 V prvom rade, pokiaľ ide o tvrdenie žalobkýň založené na existencii jednej transakcie, zloženej zo zmlúv typu „back-to-back“ medzi súkromnými zmluvnými stranami, treba na jednej strane uviesť, že ustanovenia spornej zmluvy, ako aj mimosúdnej dohody výslovne odkazujú na nadobudnutie dotknutého majetku gréckym štátom [pozri bod II písm. a) a e) mimosúdnej dohody, ako aj odsek 3 písm. a) úvodných ustanovení a článok 1 spornej zmluvy]. Tento štát v skutočnosti nadobudol uvedený majetok, ktorého vlastníctvo potom previedol na Ellinikos Chrysos. Okrem toho skutočnosť, že uvedený majetok nebol zapísaný v katastri ako vlastníctvo gréckeho štátu, na ktorú sa odvoláva Ellinikos Chrysos s cieľom preukázať, že grécky štát sa nestal vlastníkom tohto majetku, bola výslovne stanovená prostredníctvom odchýlky od uplatniteľných všeobecných ustanovení v článku 51 ods. 2 písm. a) zákona č. 3220/2004. Cieľom takéhoto osobitného zákonného ustanovenia však nebolo zabrániť prevodu vlastníctva na grécky štát. Ak by totiž grécky štát nebol vlastníkom uvedeného majetku, nemohol by previesť svoje vlastníctvo na Ellinikos Chrysos.

159 Ďalej je takisto potrebné zamietnuť tvrdenie Helénskej republiky týkajúce sa neexistencie priameho prevodu štátnych prostriedkov, keďže sa zakladá na čiastkovom a nesprávnom výklade judikatúry. Ako bolo totiž pripomenuté v bodoch 147 až 149 vyššie, priamy prevod týchto prostriedkov nie je nevyhnutný.

160 Napokon treba takisto zamietnuť tvrdenie spoločnosti Ellinikos Chrysos, podľa ktorého nebolo možné vymáhať štátnu pomoc a grécky štát by na tieto účely musel prijať nové osobitné právne predpisy, keďže dotknuté aktíva alebo suma jedenásť miliónov eur neboli nikdy zapísané ako súčasť štátneho rozpočtu. Z ustálenej judikatúry totiž vyplýva, že jediný dôvod, ktorého sa môže dovolávať štát, ktorému je určené rozhodnutie o vymáhaní pomoci, na odôvodnenie nevymáhania pomoci vyhlásenej za nezlučiteľnú so spoločným trhom, je dôvod založený na absolútnej nemožnosti riadne vykonať rozhodnutie, ktorým sa nariaďuje vymáhanie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. mája 2005, Komisia/Grécko, C-415/03, Zb., EU:C:2005:287, bod 35 a citovanú judikatúru). Prípadná nevyhnutnosť prijať osobitné právne predpisy na tieto účely však nemôže predstavovať takúto absolútnu nemožnosť, ale spadá skôr pod povinnosť uvedeného štátu spolupracovať v dobrej viere s cieľom prekonať tieto ťažkosti pri úplnom rešpektovaní ustanovení Zmluvy a najmä ustanovení o štátnej pomoci (pozri v tomto zmysle rozsudok Komisia/Grécko, C-415/03, EU:C:2005:287, bod 42).

161 Vzhľadom na predchádzajúce je potrebné zamietnuť prvú časť prvého žalobného dôvodu týkajúcu sa prvého opatrenia pomoci ako nedôvodnú.

– O tretej časti týkajúcej sa chybného posúdenia podmienky existencie skreslenia hospodárskej súťaže a vplyvu na obchod medzi členskými štátmi (vec T-233/11)

162 Po prvé Helénska republika uvádza, že došlo k porušeniu pravidiel definície relevantného trhu v práve hospodárskej súťaže, keďže Komisia do nej zahrnula kovy obsiahnuté v ložiskách. Podľa nej keďže v čase sporného predaja bola spomedzi dotknutých banských lokalít v prevádzke len banská lokalita Stratoni, v ktorej sa získavajú len olovené a zinkové rudy, uvedený predaj sa týkal len trhu s týmito rudami.

163 Po druhé Helénska republika spochybňuje konštatovanie Komisie uvedené v odôvodnení 110 napadnutého rozhodnutia, podľa ktorého sa ťažba medi, olova, zlata a striebra uskutočňuje okrem Grécka v jedenástich členských štátoch a tieto výrobky sú predmetom obchodu v celej Únii. Toto konštatovanie totiž odkazovalo len na trh s kovmi, ktorý nie je správnym relevantným trhom. Konkurenční výrobcovia olovených a zinkových rúd (správny relevantný trh) mali však sídlo v šiestich (olovené rudy) a piatich (zinkové rudy) členských štátoch uvedených Komisiou, ako sa uvádza v posudku nazvanom „Olympias Marketing Study“. Okrem toho bol vplyv spoločnosti Ellinikos Chrysos na hospodársku súťaž zanedbateľný, keďže v roku nasledujúcom po spornom predaji jej výroba predstavovala len 0,2 % ťažby zinkových rúd a 0,9 % ťažby olovených rúd na európskom trhu. Napokon dôsledkom uvedeného predaja bolo zvýšenie ťažby vyššie uvedených rúd v rámci Únie. Keďže tieto rudy pokrývajú len 34 % (zinkové rudy) a 54 % (olovené rudy) metalurgického potenciálu Únie, deficit bol pokrytý dovozom z krajín, ktoré nie sú členmi Únie. Z tohto dôvodu daný predaj neskreslil, ale podporil konkurencieschopnosť európskych podnikov.

164 Komisia namieta voči tvrdeniam Helénskej republiky.

165 Najskôr treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry v oblasti štátnej pomoci sú dve podmienky uplatnenia článku 107 ods. 1 ZFEÚ, týkajúce sa vplyvu na obchod medzi členskými štátmi a rizika skreslenia hospodárskej súťaže, vo všeobecnosti neoddeliteľne späté. Osobitne, ak finančná pomoc, ktorú štát poskytne, posilňuje v rámci obchodu v Spoločenstve postavenie jedného podniku voči iným konkurujúcim podnikom, je potrebné na tieto konkurujúce podniky hľadieť ako na ovplyvnené pomocou (pozri rozsudok z 30. apríla 2009, Komisia/Taliansko a Wam, C-494/06 P, EU:C:2009:272, bod 52 a citovanú judikatúru).

166 Okrem toho z ustálenej judikatúry vyplýva, že Komisia v rámci svojho posúdenia podmienok uplatnenia článku 107 ods. 1 ZFEÚ nie je povinná preukázať skutočný vplyv pomoci na obchod medzi členskými štátmi a skutočné skreslenie hospodárskej súťaže, ale len preskúmať, či uvedená pomoc

môže tento obchod ovplyvniť a narušiť hospodársku súťaž (rozsudky z 29. apríla 2004, Taliansko/Komisia, C-372/97, Zb., EU:C:2004:234, bod 44, a z 15. decembra 2005, Unicredito Italiano, C-148/04, Zb., EU:C:2005:774, bod 54).

167 Nezlučiteľnosť pomoci so spoločným trhom treba konštatovať s konečnou platnosťou, keď má alebo môže mať vplyv na obchod v rámci Únie a účinok skreslenia v ňom existujúcej hospodárskej súťaže (rozsudok Unicredito Italiano, už citovaný v bode 166 vyššie, EU:C:2005:774, bod 55).

168 V prejednávanej veci Komisia v odôvodnení 110 napadnutého rozhodnutia uviedla, že Ellinikos Chrysos pôsobí v sektore, konkrétne v odvetví ťažby zinku, medi, olova, zlata a striebra, s ktorého výrobkami členské štáty vo veľkej miere obchodujú, že uvedená činnosť sa uskutočňuje v jedenástich členských štátoch, že pomoc priznáva uvedenej spoločnosti výhodu v porovnaní s jej konkurentmi, a napokon, že existuje riziko skreslenia hospodárskej súťaže a vplyvu na obchod medzi členskými štátmi.

169 Tvrdenia Helénskej republiky, ktorých cieľom je spochybniť definíciu relevantného trhu uvedenú Komisiou, neumožňujú vyvrátiť dôvodnosť tohto záveru. Stačí totiž, že Komisia preukáže, že sporná pomoc môže mať vplyv na obchod medzi členskými štátmi a skresľuje alebo môže skresliť hospodársku súťaž, pričom nie je nevyhnutné stanoviť dotknutý trh (pozri rozsudok z 15. júna 2010, Mediaset/Komisia, T-177/07, Zb., EU:T:2010:233, bod 146 a citovanú judikatúru).

170 Pokiaľ ide o tvrdenie Helénskej republiky týkajúce sa údajnej prosúťažnej povahy prvého opatrenia pomoci, ktorá je založená na nedostatku surovín na európskom trhu, treba ho zamietnuť ako neúčinné. Aj keby sa totiž táto skutočnosť preukázala ako potvrdená, nemôže vyvážiť riziko skreslenia hospodárskej súťaže, ktoré vyplýva z posilnenia postavenia spoločnosti Ellinikos Chrysos na trhu z dôvodu prijatia uvedeného opatrenia, keďže ako bolo pripomenuté v bodoch 166 a 167 vyššie, Komisia nie je povinná preukázať skutočný vplyv pomoci na obchod medzi členskými štátmi a skutočné skreslenie hospodárskej súťaže.

171 Napriek tomu, že je európsky trh v deficite, pokiaľ ide o produkciu nerastných surovín, Ellinikos Chrysos je v každom prípade príjemcom konkurenčnej výhody v porovnaní s ostatnými banskými podnikmi, keďže konkuruje ostatným banským podnikom na vnútornom trhu bez toho, aby musela uvedené nerastné suroviny dovážať.

172 Vzhľadom na predchádzajúce je potrebné zamietnuť tretiu časť prvého odvolacieho dôvodu, ktorá sa týka prvého opatrenia pomoci, ako nedôvodnú.

O druhom opatrení pomoci

– O prvej časti týkajúcej sa nesprávneho posúdenia podmienky existencie výhody (veci T-233/11 a T-262/11)

173 Žalobkyne tvrdia, že oslobodenie od daní uplatniteľných na sporný predaj bolo nižšie ako hranica *de minimis* v oblasti štátnej pomoci. V tomto ohľade na jednej strane daň z prevodu bola určená z nesprávneho základu hodnoty dotknutých pozemkov, čiže sumy 6 miliónov eur, ktorú neoprávnene poskytla European Goldfields. Na druhej strane daň z prevodu banských práv bola určená z nesprávneho základu celkovej hodnoty baní Kassandra, namiesto samostatnej hodnoty banských práv, na rozdiel od toho, čo stanovuje článok 173 ods. 1 gréckeho banského zákonníka, ktorý zo základu na výpočet tejto dane vylučuje hodnotu banských podnikov.

174 Ellinikos Chrysos dodáva, že daň z prevodu nebolo potrebné platiť vzhľadom na to, že sporná zmluva nemá definitívnu povahu, keďže články 3 a 4 stanovovali povinnosť nadobúdateľa pripraviť plán podniku, ktorý nebol predložený.

175 Komisia odmieta tieto tvrdenia.

176 Najskôr treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry opatrenie, ktorým verejné orgány priznajú určitým podnikom oslobodenie od dane, ktoré – aj keď nepredstavuje prevod štátnych prostriedkov, stavia jeho príjemcov do finančnej situácie výhodnejšej ako situácia iných daňovníkov – predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ (rozsudky z 15. marca 1994, Banco Exterior de España, C-387/92, Zb., EU:C:1994:100, bod 14; z 19. mája 1999, Taliansko/Komisia, C-6/97, Zb., EU:C:1999:251, bod 16, a z 22. júna 2006, Belgicko a Forum 187/Komisia, C-182/03 a C-217/03, Zb., EU:C:2006:416, bod 87).

177 V prejednávanej veci sa Komisia v odôvodnení 118 napadnutého rozhodnutia domnievala, že zo sporného predaja mali byť zaplatené dve dane, a síce daň z prevodu vlastníctva k baniam Kassandra, ktorá podľa gréckeho banského zákonníka zodpovedala 5 % z predajnej ceny uvedených baní, a daň z prevodu vlastníctva k dotknutým pozemkom, ktorá zodpovedala 7 až 9 % z ceny ich predaja.

178 Pokiaľ ide o druhú daň, ako bolo uvedené v bodoch 125 až 132 vyššie, žalobkyniam sa nepodarilo preukázať, že Komisia sa dopustila pochybení pri výpočte hodnoty dotknutých pozemkov. Preto výška uvedenej dane, ktorá bola stanovená na tomto základe a zodpovedala 0,54 milióna eur (pozri odôvodnenie 124 napadnutého rozhodnutia) je takisto správna. Táto hodnota však prekračuje 100 000 eur pre štátnu pomoc *de minimis*, ktorú stanovuje nariadenie Komisie (ES) č. 69/2001 z 12. januára 2001 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy ES pri pomoci *de minimis* (Ú. v. ES L 10, s. 30; Mim. vyd. 08/002, s. 138), účinné v čase sporného predaja. Z toho vyplýva, že napadnuté rozhodnutie neobsahuje nesprávnosti týkajúce sa existencie prvku pomoci, pokiaľ ide o oslobodenie od povinnosti zaplatiť daň z prevodu vlastníctva k uvedeným pozemkom.

179 Tento záver nemožno spochybniť tvrdením Helénskej republiky, že dotknuté pozemky nemožno použiť na iné účely ako banskú činnosť. Ako bolo uvedené v bode 126 vyššie, treba sa domnievať, že hodnota uvedených pozemkov je dodatočná vo vzťahu k hodnote dotknutých banských lokalít a ich predaj nemôže byť oslobodený od dotknutej daňovej povinnosti.

180 Vzhľadom na to, že v bodoch 107 až 109 vyššie sa konštatovalo, že Komisia sa nedopustila pochybenia pri určení hodnoty baní Kassandra, treba takisto vyvodiť záver, že výpočet hodnoty dane z prevodu vlastníctva k uvedeným baniam, ktorú Ellinikos Chrysos v súlade s článkom 5 tretím odsekom a článkom 9 ods. 5 spornej zmluvy nezaplatila, je tiež správny.

181 Také oslobodenie od dane stanovené v právnej úprave, konkrétne v článku 52 gréckeho zákona č. 3220/2004, ktorým bola schválená sporná zmluva, predstavuje opatrenie pripísateľné štátu a zahŕňa tak výhodu pre nadobúdateľa aktív, ktoré sú predmetom sporného predaja, ako aj stratu príjmov pre štátny rozpočet.

182 Vzhľadom na to, že Helénska republika uvádza skutočnosť, že len „prevod banských práv“ môže podliehať dani na základe gréckeho banského práva (článok 173 ods. 1 gréckeho banského zákonníka), treba uvedené tvrdenie vyhlásiť za neprípustné podľa judikatúry uvedenej v bode 137 vyššie.

183 Rovnako je potrebné zamietnuť tvrdenie spoločnosti Ellinikos Chrysos, podľa ktorého nevznikla daňová povinnosť na daň z prevodu, keďže sporná zmluva nebola definitívna. Po prvé totiž zo žiadneho ustanovenia uvedenej zmluvy nevyplýva, že táto zmluva bola provizórnej alebo nedefinitívnej povahy. Po druhé ustanovenia, na ktoré sa odvoláva Ellinikos Chrysos (články 3 a 4 uvedenej zmluvy), obsahujú len doložky o vypovedaní uvedenej zmluvy, ktoré umožňujú ukončenie jej účinkov, ale nebránia jej uzavretiu. Po tretie táto zmluva vo svojom článku 9 výslovne stanovuje, že nadobúda účinnosť uverejnením ratifikačného zákona v *Úradnom vestníku Helénskej republiky*.

184 Vzhľadom na predchádzajúce treba prvú časť prvého žalobného dôvodu zamietnuť, aj pokiaľ ide o druhé opatrenie pomoci.

– O druhej časti týkajúcej sa nesprávneho posúdenia podmienky existencie skreslenia hospodárskej súťaže a vplyvu na obchod medzi členskými štátmi (vec T-233/11)

185 Helénska republika spochybňuje existenciu hrozby skreslenia hospodárskej súťaže, pokiaľ ide o druhé opatrenie pomoci, pričom sa v podstate odvoláva na tvrdenia uvedené v rámci tretej časti prvého žalobného dôvodu, ktorá sa týka prvého opatrenia pomoci.

186 Vzhľadom na to, že druhé opatrenie pomoci je doplňujúce k prvému opatreniu pomoci, a pokiaľ ide o prvé opatrenie, musí byť podmienka existencie skreslenia hospodárskej súťaže a vplyvu na obchod medzi členskými štátmi považovaná za splnenú, treba ju takisto považovať za splnenú, pokiaľ ide o druhé opatrenie pomoci, a to z rovnakých dôvodov, ako sú dôvody uplatnené v odpovedi na tvrdenia predložené v rámci tretej časti prvého žalobného dôvodu týkajúcej sa prvého opatrenia pomoci, ktoré sú uvedené v bodoch 165 až 172 vyššie.

O druhom žalobnom dôvode založenom na nesprávnom výklade a uplatnení článku 14 ods. 1 druhej vety nariadenia č. 659/1999 a porušení zásad proporcionality, lojálnej spolupráce, právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery (vec T-233/11)

187 Helénska republika s odvolaním sa na znenie článku 14 ods. 1 druhej vety nariadenia č. 659/1999, ako aj obsah dokumentu Komisie zo 7. júna 2005 nazvaného „Akčný plán štátnej pomoci – Menšia a lepšie zacielená štátna pomoc: orientačný plán reformy štátnej pomoci na roky 2005 – 2009“ [KOM (2005) 107 v konečnom znení], spochybňuje zákonnosť rozhodnutia Komisie požadovať vymáhanie štátnej pomoci z dôvodu, že Komisia prekročila hranice svojej diskrečnej právomoci a porušila zásady proporcionality, lojálnej spolupráce a ochrany legitímnej dôvery. V tomto ohľade zdôrazňuje, že požiadavka vymáhať 15,34 milióna eur môže viesť k pozastaveniu priamej investície v Grécku vo výške 850 miliónov eur, čím v období vážnej hospodárskej krízy v tejto krajine obmedzí ekonomický rast a hospodársku súťaž namiesto toho, aby ich posilnila. Komisia sa teda dopustila pochybenia pri vyvážení hrozby skreslenia hospodárskej súťaže a užitočnosti pokračovania v činnosti banských lokalít, čím porušila vyššie uvedené zásady.

188 Komisia tieto tvrdenia odmieta.

189 Najskôr treba pripomenúť, že článok 14 ods. 1 nariadenia č. 659/1999 má nasledujúce znenie:

„Kde sa prijímajú záporné rozhodnutia v prípadoch protiprávnej pomoci, Komisia rozhodne, že daný členský štát podnikne všetky potrebné opatrenia, aby vymohol pomoc od príjemcu…. Komisia nebude vyžadovať vymáhanie pomoci, ak by to bolo v rozpore so všeobecnou zásadou práva [Únie].“

190 Okrem toho je potrebné pripomenúť, že odstránenie protiprávnej pomoci prostredníctvom jej vymáhania je logickým dôsledkom konštatovania jej protiprávnosti, keďže cieľom vymáhania neoprávnene poskytnutej pomoci je umožniť obnovenie pôvodného stavu, ktorý existoval pred poskytnutím pomoci, čím príjemca stratí výhodu, ktorú v skutočnosti požíval voči svojim konkurentom. Vrátením pomoci jej príjemca stratí výhodu, ktorú na trhu požíval voči svojim konkurentom, a obnoví sa pôvodný stav, ktorý existoval pred poskytnutím pomoci (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. marca 2012, Komisia/Taliansko, C-243/10, Zb., EU:C:2012:182, bod 35 a citovanú judikatúru).

191 Z účelu tohto vrátenia tiež vyplýva, že Komisia v zásade, okrem výnimočných okolností, neporušuje svoju diskrečnú právomoc, keď žiada od členského štátu, aby vymáhal sumy priznané ako protiprávna pomoc, lebo vymáhanie sa týka len obnovenia pôvodného stavu (rozsudok z 9. septembra 2009, Diputación Foral de Álava a i./Komisia, T-227/01 až T-229/01, T-265/01, T-266/01 a T-270/01, Zb., EU:T:2009:315, bod 373).

192 Po prvé, pokaľ ide o tvrdenie založené na porušení zásady proporcionality, je nesporné, že táto zásada vyžaduje, aby akty inštitúcií Únie nepresahovali hranice toho, čo je primerané a potrebné na dosiahnutie sledovaného cieľa, pričom ak sa ponúka výber medzi viacerými primeranými opatreniami, je potrebné uchýliť sa k najmenej obmedzujúcemu opatreniu (rozsudok Diputación Foral de Álava a i./Komisia, už citovaný v bode 191 vyššie, EU:T:2009:315, bod 374).

193 Vymáhanie protiprávnej pomoci s cieľom návratu do pôvodného stavu nemožno v zásade posudzovať ako neprimerané opatrenie vzhľadom na účel ustanovení Zmluvy v oblasti štátnej pomoci (pozri rozsudok Diputación Foral de Álava a i./Komisia, už citovaný v bode 191 vyššie, EU:T:2009:315, bod 372 a citovanú judikatúru).

194 V prejednávanej veci treba konštatovať, že Helénska republika sa obmedzuje na to, že odkazuje na zásadu proporcionality bez toho, aby vysvetlila presný rozsah, v akom bola táto zásada porušená, a to napriek tomu, že zásady pripomenuté v bodoch 192 a 193 vyššie predpokladajú osobitne presvedčivú argumentáciu. Túto výhradu je teda potrebné zamietnuť ako neprípustnú vzhľadom na judikatúru, podľa ktorej článok 44 ods. 1 písm. c) rokovacieho poriadku Všeobecného súdu z 2. mája 1991 vyžaduje „zhrnutie dôvodov“, pričom táto požiadavka sa vzťahuje aj na výhrady uvedené na podporu žalobného dôvodu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. októbra 2012, Arbos/Komisia, T-161/06, EU:T:2012:573, bod 22 a citovanú judikatúru) a samotný odkaz na zásadu práva Únie bez toho, aby boli uvedené skutkové a právne okolnosti, na ktorých sa toto tvrdenie zakladá, nespĺňa požiadavky článku 44 ods. 1 písm. c) rokovacieho poriadku (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. septembra 2009, El Morabit/Rada, T-37/07 a T-323/07, EU:T:2009:296, bod 27).

195 Po druhé, pokiaľ ide o tvrdenie založené na porušení zásady ochrany legitímnej dôvery, z ustálenej judikatúry vyplýva, že právo uplatňovať túto zásadu má každá osoba podliehajúca súdnej právomoci v situácii, keď inštitúcia Únie spôsobila vznik dôvodných očakávaní založených na presných uisteniach, ktoré tejto osobe poskytla (pozri rozsudok z 21. júla 2011, Alcoa Trasformazioni/Komisia, C-194/09 P, Zb., EU:C:2011:497, bod 71 a citovanú judikatúru). Takéto záruky predstavujú bez ohľadu na formu, v akej sú oznámené, presné, nepodmienečné a zhodné informácie, ktoré pochádzajú z oprávnených a dôveryhodných zdrojov. Naopak nikto sa nemôže dovolávať porušenia tejto zásady, ak neexistujú presné záruky, ktoré mu poskytla administratíva (pozri rozsudok zo 14. februára 2006, TEA-CEGOS a i./Komisia, T-376/05 a T-383/05, Zb., EU:T:2006:47, bod 88 a citovanú judikatúru).

196 Z tejto zásady, osobitne uplatniteľnej v oblasti kontroly štátnej pomoci, na základe článku 14 nariadenia č. 659/1999 vyplýva, že na ochranu legitímnej dôvery príjemcu pomoci sa možno odvolávať pod podmienkou, že tento príjemca disponuje dostatočne presnými uisteniami vyplývajúcimi z pozitívneho konania Komisie, ktoré mu umožňujú domnievať sa, že opatrenie nepredstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ (rozsudok z 30. novembra 2009, Francúzsko/Komisia, T-427/04 a T-17/05, Zb., EU:T:2009:474, bod 261). Naopak, ak neexistuje výslovné stanovisko Komisie k opatreniu, ktoré jej bolo oznámené, nemôže mlčanie inštitúcie brániť tomu, aby zásada ochrany legitímnej dôvery podniku, ktorý je príjemcom štátnej pomoci, bránila jej vymáhaniu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. novembra 2004, Demesa a Territorio Histórico de Álava/Komisia, C-183/02 P a C-187/02 P, Zb., EU:C:2004:701, bod 44).

197 Platí však, že nemožno vylúčiť možnosť príjemcu protiprávnej pomoci dovolávať sa výnimočných okolností, ktoré mohli legitímne odôvodniť jeho dôveru v zákonnú povahu tejto pomoci a v dôsledku toho odmietnuť jej vrátenie [pozri v tomto zmysle rozsudky z 15. septembra 1998, BFM a EFIM/Komisia, T-126/96 a T-127/96, Zb., EU:T:1998:207, bod 70; z 5. augusta 2003, P & O European Ferries (Vizcaya) a Diputación Foral de Vizcaya/Komisia, T-116/01 a T-118/01, Zb., EU:T:2003:217, body 201 a 204, a Francúzsko/Komisia, už citovaný v bode 196 vyššie, EU:T:2009:474, bod 263].

198 Naopak, členský štát, ktorého orgány poskytli pomoc v rozpore s procesnými pravidlami ustanovenými v článku 108 ZFEÚ, sa nemôže odvolávať na ochranu legitímnej dôvery príjemcov pomoci, aby odôvodnil svoje nesplnenie povinnosti prijať kroky potrebné na vykonávanie rozhodnutia Komisie, v ktorom sa nariaďuje vymáhanie poskytnutej pomoci. Pripustenie tejto možnosti by totiž zbavovalo články 107 ZFEÚ a 108 ZFEÚ ich potrebného účinku, keďže vnútroštátne orgány by sa mohli odvolávať na svoje vlastné protiprávne konanie na to, aby spôsobili, že rozhodnutia prijaté Komisiou na základe týchto ustanovení Zmluvy budú neúčinné (rozsudky z 20. septembra 1990, Komisia/Nemecko, C-5/89, Zb., EU:C:1990:320, bod 17, a z 1. apríla 2004, Komisia/Taliansko, C-99/02, Zb., EU:C:2004:207, bod 20). Uvedený členský štát sa na tieto účely nemôže odvolávať ani na zásadu právnej istoty (rozsudok zo 14. septembra 1994, Španielsko/Komisia, C-278/92 až C-280/92, Zb., EU:C:1994:325, bod 76).

199 Helénska republika sa nemôže odvolávať na zásadu ochrany legitímnej dôvery na to, aby bránila vymáhaniu pomoci, ktorú poskytla v rozpore s procesnými pravidlami upravenými v článku 108 ZFEÚ.

200 Po tretie, pokiaľ ide o tvrdenie založené na porušení zásady lojálnej spolupráce, z článku 4 ods. 3 ZEÚ vyplýva, že na základe uvedenej zásady sa Únia a členské štáty vzájomne rešpektujú a vzájomne si pomáhajú pri vykonávaní úloh, ktoré vyplývajú zo Zmlúv.

201 Zo zásady lojálnej spolupráce vyplýva, že členský štát, ktorému je adresované rozhodnutie o jeho povinnosti vymáhať protiprávnu pomoc, musí prijať všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie výkonu uvedeného rozhodnutia, aby umožnil efektívne vrátenie dlžných súm (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. marca 2012, Komisia/Taliansko, C-243/10, EU:C:2012:182, bod 35 a citovanú judikatúru). Tejto zásady sa však nemožno dovolávať na účely oslobodenia členského štátu od povinnosti vymáhať uvedenú pomoc.

202 Ako bolo totiž pripomenuté v bode 190 vyššie, odstránenie protiprávnej pomoci prostredníctvom jej vymáhania je logickým dôsledkom konštatovania jej protiprávnosti, pretože cieľom vymáhania protiprávne poskytnutej pomoci je umožniť obnoviť pôvodný stav. Okrem toho podľa článku 14 nariadenia č. 659/1999 je Komisia povinná nariadiť členskému štátu, aby prijal všetky opatrenia potrebné na vymáhanie protiprávnej pomoci, ak konštatuje jej nezlučiteľnosť s vnútorným trhom, okrem situácie, v ktorej by vymáhanie odporovalo všeobecnej zásade práva Únie. Navyše v rámci povinnosti lojálnej spolupráce, ktorá vzájomne zaväzuje Komisiu a členské štáty pri uskutočňovaní pravidiel Zmluvy v oblasti štátnej pomoci, má dotknutý členský štát dokonca povinnosť určiť presnú výšku pomoci, ktorú treba vymôcť (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. júla 2014, Grécko/Komisia, T-52/12, EU:T:2014:677, bod 197 a citovanú judikatúru).

203 Je preto potrebné sa domnievať, že Helénska republika sa nemôže odvolávať na zásadu lojálnej spolupráce s cieľom zbaviť sa povinnosti prijať opatrenia potrebné na výkon rozhodnutia Komisie, ktorým sa jej nariaďuje vymáhanie pomoci.

204 Okrem toho sa Helénska republika v rámci tohto žalobného dôvodu nemôže odvolávať ani na dokument Komisie zo 7. júna 2005 nazvaný „Akčný plán štátnej pomoci – Menšia a lepšie zacielená štátna pomoc: orientačný plán reformy štátnej pomoci na roky 2005 – 2009“. V tomto ohľade stačí konštatovať, ako správne uviedla Komisia, že uvedený dokument predstavuje len orientačný plán vývoja jej politiky v oblasti štátnej pomoci, ktorý ju nezaväzuje pri uplatnení článku 107 ZFEÚ a nástrojov, ktoré uvedenú politiku vykonávajú v konkrétnych prípadoch, akými sú nariadenia o skupinových výnimkách alebo nariadenia týkajúce sa pomoci v prospech malých a stredných podnikov, pomoci pri investíciách na regionálne účely, pomoci v oblasti zamestnanosti alebo usmernenia a pravidlá prijaté Komisiou.

205 Okrem toho vzhľadom na tvrdenie Helénskej republiky, že prípadné vymáhanie protiprávnej pomoci by mohlo viesť k strate priamych investícií v krajine, sa treba domnievať, že túto skutočnosť za predpokladu, že by sa potvrdila, by mohla Komisia zohľadniť v rámci posúdenia zlučiteľnosti pomoci s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 2 a 3 ZFEÚ alebo usmernení týkajúcich sa pomoci na regionálne účely, pomoci na ochranu životného prostredia alebo pomoci v oblasti zamestnanosti. Helénska republika však neuvádza, že by Komisia porušila niektoré z uvedených ustanovení.

206 Vzhľadom na predchádzajúce treba druhý žalobný dôvod Helénskej republiky zamietnuť.

O treťom žalobnom dôvode založenom na nedostatočnom a rozporuplnom odôvodnení a porušení článku 296 ZFEÚ (vec T-233/11)

207 Helénska republika kritizuje odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v štyroch základných bodoch.

208 Po prvé sa Helénska republika domnieva, že Komisia v odôvodneniach 105 až 107 napadnutého rozhodnutia nedostatočne odôvodnila existenciu prvého opatrenia pomoci, keďže nevysvetlila, v akom rozsahu výlučne súkromné prostriedky, ktoré Ellinikos Chrysos vyplatila priamo spoločnosti TVX Hellas, predstavovali priamu alebo nepriamu stratu prostriedkov gréckeho štátu, ktorú možno tomuto štátu pripísať.

209 Po druhé Helénska republika tvrdí, že Komisia v odôvodneniach 117 a 123 napadnutého rozhodnutia nedostatočne odôvodnila existenciu druhého opatrenia pomoci a dôvody, pre ktoré považovala za splatnú tak daň z prevodu vlastníctva k baniam Kassandra, ako aj daň z prevodu vlastníctva k dotknutým pozemkom, a nie len samotnú prvú uvedenú daň, pričom nevyjadrila svoje vlastné stanovisko v tomto ohľade.

210 Po tretie Helénska republika tvrdí, že Komisia v odôvodnení 126 napadnutého rozhodnutia nevysvetlila, prečo sa pre každé z opatrení pomoci, ktoré definovala, nemohlo osobitne uplatniť pravidlo *de minimis*.

211 Po štvrté Helénska republika vytýka Komisii rozporuplné a nepresné posúdenia, pokiaľ ide o určenie hodnoty baní a selektívne zohľadnenie odhadov hodnoty uvedených v znaleckom posudku, konkrétne, pokiaľ ide o:

— zápornú hodnotu banskej lokality Olympias, keďže vychádzala z vlastných posúdení, ktoré odporovali vede a deontológii, pokiaľ ide o možnosť prevádzkovateľa baní uviesť tieto bane do činnosti podľa toho, či cena zlata je alebo nie je priaznivá (odôvodnenie 69 napadnutého rozhodnutia),

— nezohľadnenie nákladov na ochranu zamestnanosti a životného prostredia a udržiavania banskej lokality Stratoni v stave mimo prevádzky, na rozdiel od banskej lokality Olympias, hoci obe tieto banské lokality v čase sporného predaja neboli v prevádzke (odôvodnenie 77 napadnutého rozhodnutia),

— zohľadnenie predajnej ceny z roku 1995 pre výpočet hodnoty pozemkov a nie pre výpočet celkovej ceny sporného predaja (odôvodnenia 54 až 57, 86 a 87 napadnutého rozhodnutia),

— definíciu relevantného trhu a jeho geografického rozsahu, vzhľadom na rozdiel medzi kovmi a nerastnými surovinami skutočne vyrobenými v týchto baniach.

212 Komisia namieta voči tvrdeniam Helénskej republiky.

213 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že rozsah povinnosti odôvodnenia stanovený v článku 296 ZFEÚ závisí od povahy dotknutého aktu a od kontextu jeho prijatia. Odôvodnenie musí vysvetliť jasne a jednoznačne dôvody inštitúcie, autora aktu, takým spôsobom, aby jednak súd Únie mohol vykonať preskúmanie zákonnosti a jednak dotknuté osoby mohli zistiť dôvody prijatého opatrenia, aby mohli brániť svoje práva a overiť, či je rozhodnutie dôvodné. Nevyžaduje sa, aby odôvodnenie špecifikovalo všetky relevantné skutkové a právne okolnosti, keďže otázku, či odôvodnenie aktu spĺňa požiadavky článku 296 ZFEÚ treba posúdiť nielen vzhľadom na jeho znenie, ale takisto vzhľadom na jeho kontext, ako aj všetky právne pravidlá upravujúce dotknutú oblasť (rozsudky z 2. apríla 1998, Komisia/Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Zb., EU:C:1998:154, bod 63, a z 30. novembra 2011, Sniace/Komisia, T-238/09, EU:T:2011:705, bod 37). Konkrétne Komisia nie je povinná zaujať stanovisko ku všetkým tvrdeniam, ktoré pred ňou dotknuté osoby uvedú v rámci konania o kontrole štátnej pomoci. Stačí, keď uvedie skutkové okolnosti a právne úvahy, ktoré majú podstatný význam v štruktúre rozhodnutia (rozsudky z 1. júla 2008, Chronopost a La Poste/UFEX a i., C-341/06 P a C-342/06 P, Zb., EU:C:2008:375, bod 96, a z 3. marca 2010, Freistaat Sachsen a i./Komisia, T-102/07 a T-120/07, Zb., EU:T:2010:62, bod 180).

214 Okrem iného je potrebné pripomenúť, že povinnosť odôvodnenia je podstatnou formálnou náležitosťou, ktorú treba odlišovať od otázky dôvodnosti odôvodnenia, ktorá sa týka zákonnosti sporného aktu z vecnej stránky (rozsudok z 22. marca 2001, Francúzsko/Komisia, C-17/99, Zb., EU:C:2001:178, bod 35). Z toho vyplýva, že pokiaľ cieľom výhrad žalobkýň je spochybniť dôvodnosť napadnutého rozhodnutia v daných bodoch, ktoré okrem toho už boli preskúmané v rámci prvého žalobného dôvodu tejto žaloby, treba ich v rámci tohto žalobného dôvodu považovať za irelevantné (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. decembra 2006, Asociación de Estaciones de Servicio de Madrid a Federación Catalana de Estaciones de Servicio/Komisia, T-95/03, Zb., EU:T:2006:385, bod 107).

215 Po prvé Helénska republika sa tým, že poukazuje na nedostatočnosť odôvodnenia 106 napadnutého rozhodnutia, v skutočnosti snaží spochybniť dôvodnosť posúdenia Komisie, pokiaľ ide o podmienku verejných prostriedkov a pripísateľnosť opatrenia pomoci štátu. Preto treba uvedené tvrdenie v rámci prvého žalobného dôvodu považovať za neúčinné. V každom prípade, ako vyplýva z bodu 208 vyššie, Helénska republika sa mohla oboznámiť s odôvodneniami prijatého rozhodnutia s cieľom brániť svoje práva a preskúmať, či bolo rozhodnutie dôvodné, a ako vyplýva z bodov 146 až 156 vyššie, Všeobecný súd v tomto ohľade mohol vykonať svoje posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia. Podľa judikatúry uvedenej v bodoch 213 a 214 vyššie je potrebné vyvodiť záver, že napadnuté rozhodnutie je v tomto ohľade dostatočne odôvodnené.

216 Po druhé, pokiaľ ide o existenciu druhého opatrenia pomoci a dôvodov, pre ktoré sa Komisia domnievala, že bolo potrebné zaplatiť tak daň z prevodu vlastníctva baní Kassandra, ako aj daň z prevodu vlastníctva k dotknutým pozemkom, je opodstatnené pripomenúť, na jednej strane, že Komisia dostatočne ozrejmila dôvody vzniku daňovej povinnosti na prvú uvedenú daň, keď sa odvolala na kladnú hodnotu uvedených baní v čase sporného predaja.

217 Na druhej strane v odôvodnení 123 napadnutého rozhodnutia Komisia uviedla, že Helénska republika uznala, že vo všetkých prípadoch predaja pozemkov sa naozaj vyberá daň od 7 do 9 % bez ohľadu na to, či sa predávajú aktíva podniku alebo aktíva súkromných osôb. V tom istom odôvodnení Komisia spresnila, že dostala k tejto záležitosti dva rozdielne listy, jeden z ministerstva financií (ktoré je zodpovedné v daňovej oblasti) a jeden z ministerstva životného prostredia (ktoré je zodpovedné za banské záležitosti), ktoré si navzájom odporujú. Vysvetlila však, že na tento rozpor upozornila grécke orgány, nedostala však definitívnu odpoveď. Komisia preto vychádzala z informácií, ktoré mala k dispozícii, najmä z informačného listu, ktorý predložilo ministerstvo financií, ktoré uznalo uplatnenie takej dane na sporný predaj.

218 Z bodu 217 vyššie vyplýva, že uvažovanie Komisie, ktoré ju viedlo k tomu, že uprednostnila jednu daň pred druhou, jasne vyplýva z napadnutého rozhodnutia a nie je teda postihnuté žiadnym nedostatkom odôvodnenia.

219 Po tretie, pokiaľ ide o uplatniteľnosť pravidla *de minimis* na jedno z opatrení pomoci, Helénska republika sa v skutočnosti snaží spochybniť dôvodnosť napadnutého rozhodnutia v tomto ohľade, čo už bolo preskúmané v bode 178 vyššie. V rámci tohto žalobného dôvodu preto treba zamietnuť tvrdenia Helénskej republiky v tomto zmysle.

220 Po štvrté, pokiaľ ide o údajne rozporuplné a nepresné posúdenia týkajúce sa určenia hodnoty baní a údajne selektívneho zohľadnenia odhadov hodnoty v znaleckom posudku, vzhľadom na to, že sa Helénska republika snaží spochybniť dôvodnosť posúdenia Komisie, jej tvrdenie je v rámci posúdenia tohto žalobného dôvodu neúčinné. Okrem toho na jednej strane Helénska republika sa v tomto ohľade mohla brániť a na druhej strane Všeobecný súd mohol vykonať svoje posúdenie, ako vyplýva z bodov 105 až 109 vyššie. Preto treba vyvodiť záver, že odôvodnenia 75 a 76 napadnutého rozhodnutia sú dostatočne odôvodnené.

221 Pokiaľ ide o to, že v napadnutom rozhodnutí údajne neboli zohľadnené náklady na údržbu banskej lokality Stratoni, tvrdenie Helénskej republiky sa prekrýva s jej spochybnením dôvodnosti výpočtu hodnoty baní Kassandra, ktoré už bolo preskúmané v bodoch 100 a 102 vyššie, a v rámci tohto žalobného dôvodu je teda potrebné ho zamietnuť ako neúčinné.

222 Pokiaľ ide o zohľadnenie predajnej ceny z roku 1995 na účely výpočtu hodnoty dotknutých pozemkov namiesto celkovej ceny baní Kassandra, treba konštatovať, že cieľom tohto tvrdenia je v skutočnosti spochybnenie dôvodnosti tvrdenia Komisie, vzhľadom na ktoré treba odkázať na body 90 až 109 a 116 až 130 vyššie, a preto je v rámci tohto žalobného dôvodu neúčinné.

223 Napokon, pokiaľ ide o kritérium vplyvu na hospodársku súťaž a na obchod medzi členskými štátmi, Súdny dvor spresnil, že aj v prípade, že z okolností, za ktorých bola štátna pomoc poskytnutá, vyplýva, že mohla mať vplyv na obchod medzi členskými štátmi a narušiť alebo hroziť narušením hospodárskej súťaže, je Komisia prinajmenšom povinná spomenúť tieto okolnosti v odôvodnení svojho rozhodnutia (rozsudky zo 6. septembra 2006, Portugalsko/Komisia, C-88/03, Zb., EU:C:2006:511, bod 89, a Komisia/Taliansko a Wam, už citovaný v bode 165 vyššie, EU:C:2009:272, bod 49).

224 Pokiaľ však Komisia uviedla, ako štátna pomoc narúša hospodársku súťaž a ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi, nie je povinná skúmať podiely podniku, ktorý je príjemcom pomoci, na vnútroštátnom alebo európskom trhu, postavenie konkurenčných podnikov, ani obchod s dotknutými výrobkami a službami medzi členskými štátmi (pozri v tomto zmysle rozsudky z 30. apríla 1998, Vlaams Gewest/Komisia, T-214/95, Zb., EU:T:1998:77, bod 67; z 15. júna 2005, Regione autonoma della Sardegna/Komisia, T-171/02, Zb., EU:T:2005:219, bod 85, a zo 6. septembra 2006, Taliansko a Wam/Komisia, T-304/04 a T-316/04, EU:T:2006:239, bod 64).

225 Ako bolo uvedené v bode 169 vyššie, Komisia totiž nebola povinná podrobne skúmať kovy, ktoré boli v čase sporného predaja skutočne vyrobené alebo vyvezené, keďže na účely posúdenia tohto kritéria stačilo preukázať a odôvodniť, že pomoc posilnila postavenie podniku, ktorý je príjemcom pomoci, na trhu v oblasti činnosti, ktorú mal tento podnik uskutočňovať, čo Komisia v odôvodnení 110 napadnutého rozhodnutia urobila. V dôsledku toho je potrebné sa domnievať, že toto rozhodnutie je aj v tomto ohľade dostatočne odôvodnené.

226 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba tento žalobný dôvod zamietnuť v celom rozsahu.

O štvrtom žalobnom dôvode založenom na porušení práv na obranu, porušení procesných práv, ako aj zneužití právomoci a porušení zásady riadnej správy vecí verejných a povinnosti nestranného a náležitého preskúmania (vec T-262/11)

227 V rámci tohto žalobného dôvodu Ellinikos Chrysos vo svojej prvej výhrade uvádza porušenie svojich práv na obranu, najmä práv na prístup k spisu a práva byť vypočutý, a článku 41 Charty základných práv Európskej únie, keďže identita sťažovateľa nebola odhalená, čo bolo dôležitou skutočnosťou na to, aby mohla pripraviť svoju obranu a spochybniť dôveryhodnosť sťažovateľa a oprávnený záujem, na ktoré sa tento mohol odvolávať.

228 Svojou druhou výhradou Ellinikos Chrysos spochybňuje skutočnosť, že Grécky úrad dohľadu nad banskou činnosťou bol v priebehu správneho konania prijatý ako „zainteresovaná strana“, tak ako ju definuje článok 1 písm. h) nariadenia č. 659/1999 a ustálená judikatúra, keďže neexistuje vlastný záujem tohto úradu, ktorý mohlo priznanie pomoci ovplyvniť.

229 Svojou treťou výhradou Ellinikos Chrysos uvádza zneužitie právomoci a porušenie zásady riadnej správy vecí verejných a povinnosti nestranného a náležitého preskúmania zo strany Komisie, ktorá pri posudzovaní tvrdení účastníkov zvolila selektívny, čiastkový a svojvoľný postup, pričom skreslila ich tvrdenia a nesprávne posúdila skutočnosti. Na podporu svojho tvrdenia cituje tlačové komuniké, ktoré Komisia vydala 23. februára 2011 a v ktorom potvrdila, že rozhodnutie konštatujúce existenciu štátnej pomoci vychádzalo zo znaleckého posudku, v ktorom bola hodnota baní Kassandra určená na 25 miliónov eur, hoci uvedená hodnota zodpovedala odhadu Komisie. Komisia vykonala opravu uvedeného tlačového komuniké v texte prvého komuniké, pričom nevypracovala osobitnú opravu. Okrem toho správne konanie bolo podľa nej protiprávne, pričom bola porušená povinnosť nestranného a náležitého preskúmania, keďže nebola zohľadnená skutočná hodnota prevedených aktív napriek tomu, že spis obsahoval dostatočné dôkazy.

230 Komisia s týmito výhradami nesúhlasí.

231 Treba zdôrazniť, že nijaké procesné ustanovenie konania o preskúmaní štátnej pomoci nepriznáva príjemcovi pomoci osobitné postavenie medzi zúčastnenými stranami. Okrem toho konanie o preskúmaní štátnej pomoci nepredstavuje konanie otvorené „voči“ príjemcovi pomoci, ktoré by znamenalo, že príjemca pomoci sa môže odvolávať na také rozsiahle práva, akým je právo na obranu ako také. Napriek tomu hoci príjemca pomoci nemá postavenie účastníka konania, judikatúra mu priznala určité procesné práva, ktoré majú za cieľ umožniť mu poskytnúť informácie Komisii a uplatniť svoje tvrdenia (rozsudok Scott/Komisia, už citovaný v bode 130 vyššie, EU:T:2003:113, bod 54).

232 Podľa tejto judikatúry sú tak predovšetkým dotknuté osoby zdrojmi informácií pre Komisiu v rámci správneho konania začatého podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ (rozsudky z 22. októbra 1996, Skibsværftsforeningen a i./Komisia, T-266/94, Zb., EU:T:1996:153, bod 256, a z 25. júna 1998, British Airways a i./Komisia, T-371/94 a T-394/94, Zb., EU:T:1998:140, bod 59).

233 Ellinikos Chrysos bola ako príjemca dotknutých opatrení vyzvaná, aby predložila pripomienky a mohla oznámiť svoje stanovisko, pokiaľ ide o úvahy Komisie a dotknutého členského štátu, a poskytnúť informácie Komisii, ktoré boli riadne zohľadnené v správnom konaní. Preto sa treba domnievať, že Komisia v prejednávanej veci úplne rešpektovala procesné záruky tejto spoločnosti.

234 Pokaľ ide o prvú výhradu týkajúcu sa neuvedenia identity sťažovateľa, treba uviesť, ako správne zdôrazňuje Komisia, že neexistuje žiadne ustanovenie, ktoré by jej ukladalo povinnosť oznámiť dotknutým účastníkom identitu sťažovateľa alebo akéhokoľvek zdroja informácií. Ellinikos Chrysos tak nemá právo vytýkať Komisii, že sa v tomto ohľade dopustila procesného pochybenia.

235 Pokaľ ide o druhú výhradu týkajúcu sa toho, že Grécky úrad dohľadu nad banskou činnosťou bol v priebehu správneho konania prijatý ako zainteresovaná strana, túto výhradu treba považovať za neúčinnú. Prijatie tohto úradu ako zainteresovanej strany totiž vyplýva priamo z článku 108 ods. 2 ZFEÚ a nemá žiadny vplyv na procesné postavenie spoločnosti Ellinikos Chrysos, ani na jej procesné práva v rámci uvedeného konania.

236 Pokiaľ ide o tretiu výhradu týkajúcu sa údajného zneužitia právomoci a porušenia zásady riadnej správy vecí verejných a povinnosti nestranného a náležitého preskúmania zo strany Komisie, v prvom rade treba konštatovať, že Ellinikos Chrysos sa prostredníctvom nedostatočne konkrétnych tvrdení nepodarilo preukázať, že Komisia porušila svoju povinnosť náležitej starostlivosti a riadnej správy vecí verejných. Z meritórneho preskúmania veci totiž vyplýva, že Komisia správne určila hodnotu všetkých súčastí majetku, ktorý bol predmetom sporného predaja, uplatnila zásadu súkromného investora a využila všetky informácie, ktoré mala k dispozícii na to, aby správne posúdila uvedenú hodnotu.

237 Ďalej, pokiaľ ide o zneužitie právomoci, ktorého sa údajne dopustila Komisia, je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry je akt poznačený zneužitím právomoci len vtedy, ak sa na základe objektívnych, relevantných a súladných nepriamych dôkazov javí, že bol prijatý s výlučným alebo prinajmenšom určujúcim účelom dosiahnuť iné ako uvádzané ciele alebo obísť postup osobitne predpísaný Zmluvou pre upravenie okolností predmetného prípadu (pozri rozsudok zo 4. decembra 2013, Komisia/Rada, C-121/10, Zb., EU:C:2013:784, bod 81 a citovanú judikatúru).

238 Tvrdenia spoločnosti Ellinikos Chrysos v tomto zmysle sú však veľmi všeobecné a nie sú podložené. V podstate sa obmedzuje na to, že uvádza pochybenie obsiahnuté v tlačovom komuniké, ktoré Komisia vydala 23. februára 2011 a ktoré, ako sama uznáva, Komisia na základe jej žiadosti opravila. Za týchto okolností sa treba domnievať, že podmienky stanovené judikatúrou uvedenou v bode 237 vyššie v prejednávanej veci zjavne nie sú splnené.

239 Na záver je teda potrebné zamietnuť štvrtý žalobný dôvod ako nedôvodný a následne zamietnuť obe žaloby v celom rozsahu.

O trovách

240 Podľa článku 134 ods. 1 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže žalobkyne nemali vo veci úspech, je opodstatnené zaviazať ich na náhradu trov konania v súlade s návrhom Komisie.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (štvrtá komora)

rozhodol a vyhlásil:

1. Veci T-233/11 a T-262/11 sa spájajú na účely tohto rozsudku.

2. Žaloby sa zamietajú.

3. Vo veci T-233/11 Helénska republika znáša svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť trovy konania vynaložené Európskou komisiou.

4. Vo veci T-262/11 Ellinikos Chrysos AE Metalleion kai Viomichanias Chrysou znáša svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť trovy konania vynaložené Komisiou.

Prek Labucka Kreuschitz

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 9. decembra 2015.

Podpisy

Obsah

Okolnosti predchádzajúce sporu 1

1. Skutkový rámec 2

2. Relevantné zmluvné ustanovenia 3

3. Správne konanie 4

4. Napadnuté rozhodnutie 5

Konanie a návrhy účastníkov konania 7

Právny stav 8

1. O prípustnosti 8

2. O veci samej 10

Zhrnutie návrhov na zrušenie 10

O prvom žalobnom dôvode založenom na nesprávnom výklade a uplatnení článku 107 ods. 1 a článku 108 ods. 2 ZFEÚ, ako aj viacerých nesprávnych posúdeniach skutkových okolností v súvislosti s existenciou štátnej pomoci (veci T-233/11 a T-262/11) 10

O prvom opatrení pomoci 10

– Úvodné pripomienky 10

– O druhej časti týkajúcej sa nesprávneho posúdenia podmienky existencie výhody 11

– O prvej časti týkajúcej sa nesprávneho posúdenia podmienky použitia štátnych prostriedkov 22

– O tretej časti týkajúcej sa chybného posúdenia podmienky existencie skreslenia hospodárskej súťaže a vplyvu na obchod medzi členskými štátmi (vec T-233/11) 25

O druhom opatrení pomoci 26

– O prvej časti týkajúcej sa nesprávneho posúdenia podmienky existencie výhody (veci T-233/11 a T-262/11) 26

– O druhej časti týkajúcej sa nesprávneho posúdenia podmienky existencie skreslenia hospodárskej súťaže a vplyvu na obchod medzi členskými štátmi (vec T-233/11) 28

O druhom žalobnom dôvode založenom na nesprávnom výklade a uplatnení článku 14 ods. 1 druhej vety nariadenia č. 659/1999 a porušení zásad proporcionality, lojálnej spolupráce, právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery (vec T-233/11) 28

O treťom žalobnom dôvode založenom na nedostatočnom a rozporuplnom odôvodnení a porušení článku 296 ZFEÚ (vec T-233/11) 31

O štvrtom žalobnom dôvode založenom na porušení práv na obranu, porušení procesných práv, ako aj zneužití právomoci a porušení zásady riadnej správy vecí verejných a povinnosti nestranného a náležitého preskúmania (vec T-262/11) 34

O trovách 35